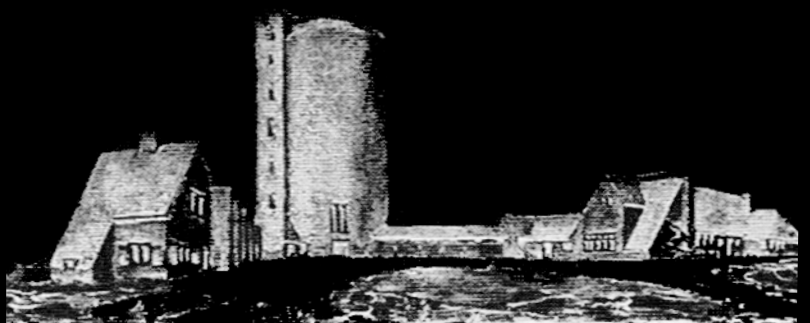

“VAN MONUMENTALE LEEGSTAND
TOT CULTURELE HOTSPOT”

Laurence de Kort

DE BROEDTOREN

“VAN MONUMENTALE LEEGSTAND
TOT CULTURELE HOTSPOT”

Academie van Bouwkunst
Master Architectuur

Laurence de Kort

27 augustus 2019

VOORWOORD

Als architect in spe haal ik inspiratie uit bestaande gebouwen. Het bestuderen van vormgeving, het ervaren van de atmosfeer en het zoeken naar de verfijning in de aangebrachte detaillering leert mij veel. Om lering uit deze gebouwen te blijven trekken is het van belang dat deze gebouwen toegankelijk zijn voor publiek.

Helaas komt het voor dat door het verlies en het verdwijnen van essentiële functies, met name monumentale gebouwen, leeg komen te staan. Waarmee ook de toegankelijkheid van publiek verdwijnt. Door te zoeken naar een nieuwe invulling kunnen we ervoor zorgen dat deze gebouwen een rol blijven spelen in de samenleving.

INHOUDSOPGAVE

Algemene probleemstelling	pagina 7
Opgave	pagina 9
Watertoren	
Locatie	pagina 11
Architect	pagina 13
Watertoren - ensemble	pagina 15
Doelgroep	pagina 27
Ontwerp	
Landschap	pagina 31
Ensemble	pagina 33
Restaurant + expositieruimte	pagina 37
Atelier	pagina 43
Watertoren	
Kelder	pagina 51
Onderbouw	pagina 57
Reservoir	pagina 65
Dak	pagina 73
De Broedtoren	pagina 79
Tot slot	pagina 85
Dankwoord	
Projectinformatie	

ALGEMENE PROBLEEMSTELLING

In het verleden werd een monument veelal casco gerestaureerd en volgde pas na de restauratie de gebruiker. Voor deze gebouwen was er destijds altijd wel iemand te vinden die de lusten en lasten van een monument op zich wilde nemen. Echter blijft tegenwoordig de opvolging van een gebruiker uit, waardoor meer dan de helft van de leegstaande monumenten langer dan 1.5 jaar ongebruikt blijft. Het is zorgelijk te noemen dat uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek dat is uitgevoerd in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, blijkt dat het percentage leegstaande monumenten twee keer zo hoog is in vergelijking met niet-monumentale gebouwen.

De reden voor deze leegstand heeft te maken met het verlies aan functie van deze gebouwen, als gevolg van de economische crisis, ontkerkelijking, krimp, automatisering en modernisering. Naast het feit dat het zonde is om deze gebouwen ongebruikt te laten omdat de fysieke status van het monument sterk verslechterd, heeft de leegstand ook een negatief effect op zijn directe omgeving.

Om de leegstand op te vangen zou transformatie van monumenten uitkomst kunnen bieden om te anticiperen op de veranderende gebruikseisen. Vanuit mijn persoonlijke interesse naar het vinden van oplossingen voor leegstand en de restricties van cultureel erfgoed heb ik mijn afstudeeropgave toegewijdt aan de transformatie van de leegstaande monumentale watertoren te Laren.

Want waarom iets nieuws creëren als er iets bestaands hergebruikt kan worden?

OPGAVE

WATERTOREN

De watertoren gelegen aan de Rijksweg A1 werd in 1933 gebouwd naar ontwerp van de Larense architect Wouter Hamdorff. Toen begin jaren '30 steeds meer behoefte ontstond aan drinkwater schreef het PWN (waterleidingbedrijf) een prijsvraag uit voor het ontwerpen van een watertoren die moest verrijzen aan de rand van de heide. Er werd als voorwaarde gesteld dat het ontwerp moest passen in het landschap en dat de toren ook als uitkijkpost voor het publiek zou dienen. Het expressionistische ontwerp, uitgevoerd in paars-grauwe gesinterde baksteen, van Wouter Hamdorff werd verkozen tot winnaar. In 1938, slechts vijf jaar na de oplevering werd de watertoren door de Schoonheidscommissie van Laren bekroond als het mooiste industriële gebouw.

OPGAVEFORMULERING

Door ontwikkeling van moderne systemen en technieken heeft de watertoren zijn oorspronkelijke functie echter verloren en staat het vandaag de dag leeg. Het is van groot belang dat het Rijksmonument een nieuwe functie krijgt dat tevens het oorspronkelijke maatschappelijke draagvlak kan versterken, en waardoor het behoud ook in de toekomst gewaarborgd blijft.

TRANSFORMATIE

De uitwerking van de getransformeerde watertoren naar culturele hotspot leest u in dit verslag.

BUSSUM

LAREN

HILVERSUM

WATERTOREN - locatie

Het watertoren ensemble is gelegen op een fenomenale plek, omringd door drie 'dorpen' – Hilversum, Bussum en Laren. Het grenst aan de ene zijde aan een natuurgebied (Goois natuurreserveaat) en wordt aan de andere zijde omsloten door de Rijksweg A1.

Het Goois natuurreserveaat is een natuurgebied bestaande uit de Bussummerheide en Westerheide. Het gebied is gezamenlijk goed voor een oppervlakte van 500 ha. Het gebied trekt vele recreanten aan waaronder wandelaars, fietsers en ruiters. De ruim 35 meter hoge toren biedt daarbij weids uitzicht over de omgeving.

*Rijksweg West 27
1251 CJ Laren*

WATERTOREN - architect

Wouter Hamdorff (1890-1965)

Laren NH.

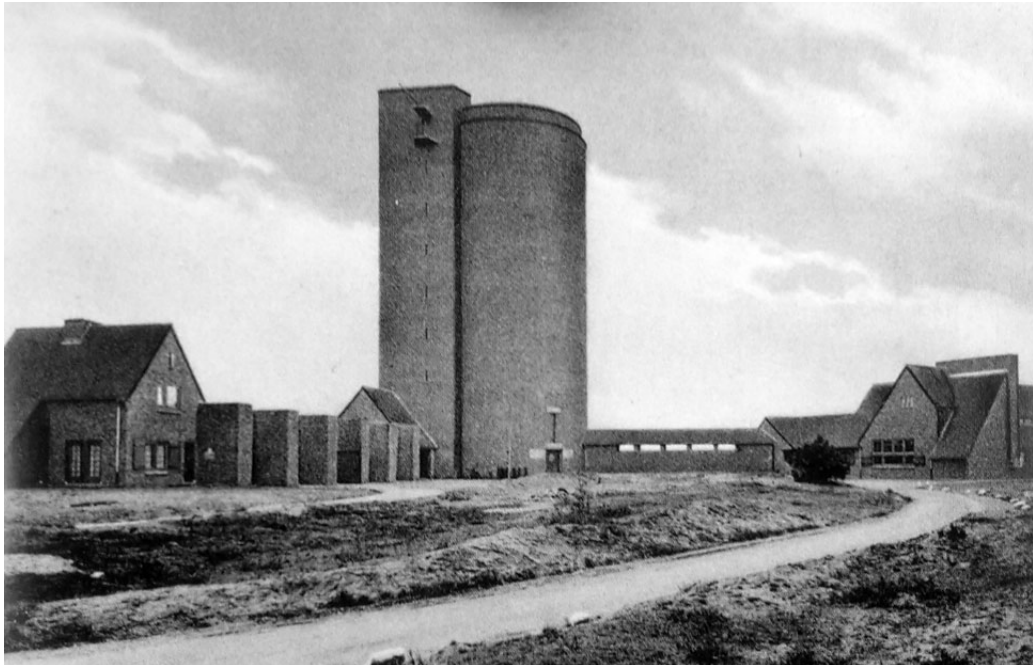
Biografie

Na het doorlopen van zijn opleiding tot timmerman en zijn militaire diensttijd ging Wouter Hamdorff werken als timmerman en opzichter. In de avonduren volgde hij een opleiding tot bouwkundig tekenaar.

In 1915 werd hij als tekenaar aangesteld door W.M. Dudok, de toenmalige directeur van de dienst publieke werken van de gemeente Hilversum. Eenmaal na de Eerste Wereldoorlog begon hij een zelfstandig architectenbureau.

In de beginperiode van zijn carrière kreeg hij diverse opdrachten van zijn bevriende relaties uit kunstenaarskingen in het Gooi voor wie hij zogenaamde atelierhuisjes ontwierp. Vervolgens kreeg hij ook grotere opdrachten zoals de 'Herdershoeve' in Laren. Hamdorff ontwierp als architect diverse gebouwen verspreid over het hele land maar ook in Duitsland en in Engeland. Zijn oeuvre omvat onder meer landhuizen (circa 250 stuks), voerderijen, hotels, bedrijven, woningen, warenhuizen en kerken.

Zijn ontwerpen kennen een romantische expressionistische stijl. Later versoberde zijn ontwerpen wat ook goed is terug te zien in zijn ontwerp voor het watertoren ensemble.

WATERTOREN - ensemble

De watertoren gelegen aan de Rijksweg A1 werd in 1933 gebouwd naar ontwerp van de Larense architect Wouter Hamdorff. Toen begin jaren '30 steeds meer behoefte ontstond aan drinkwater schreef het PWN (waterleidingbedrijf) een prijsvraag uit voor het ontwerpen van een watertoren die moest verrijzen aan de rand van de heide (het Goois Natuurreservaat). Er werd als voorwaarde gesteld dat het ontwerp moest passen in het landschap en dat de toren ook als uitkijkpost voor het publiek zou dienen.

Het expressionistische ontwerp, uitgevoerd in paars-gauwe gesinterde baksteen, van Wouter Hamdorff werd verkozen tot winnaar. In 1938, slechts vijf jaar na de oplevering werd de watertoren door de Schoonheidscommissie van Laren bekroond als het mooiste industriële gebouw.

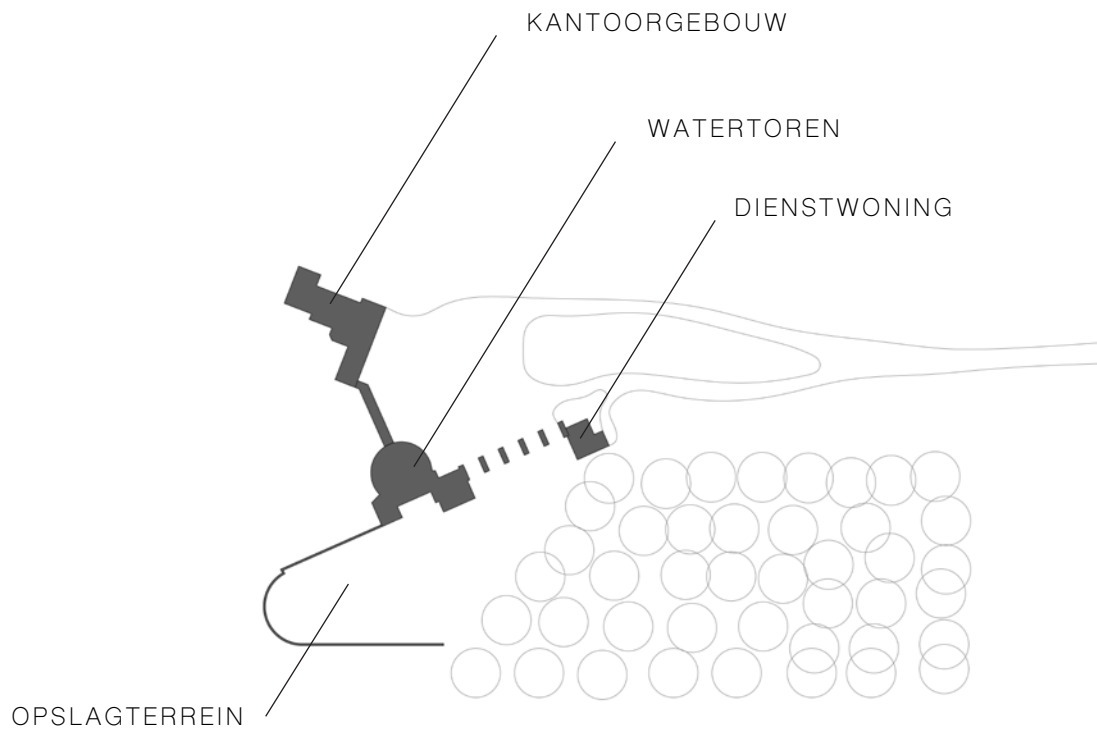
Het ensemble bestaat uit een compositie van gebouwen en bouwwerken die samen een harmonisch geheel vormen, de watertoren vormt hierin het middelpunt. Het oorspronkelijke programma van het ensemble bestond uit de watertoren, een kantoorgebouw dat door middel van een corridor met de watertoren werd verbonden, een opslagterrein gedeeltelijk omkadert door een muur en een dienstwoning dat door middel van een ritmische compositie van baksteen schijven aan de toren is verbonden.

Echter door ontwikkeling van moderne systemen en technieken heeft de watertoren zijn oorspronkelijke functie verloren en staat het vandaag de dag leeg.

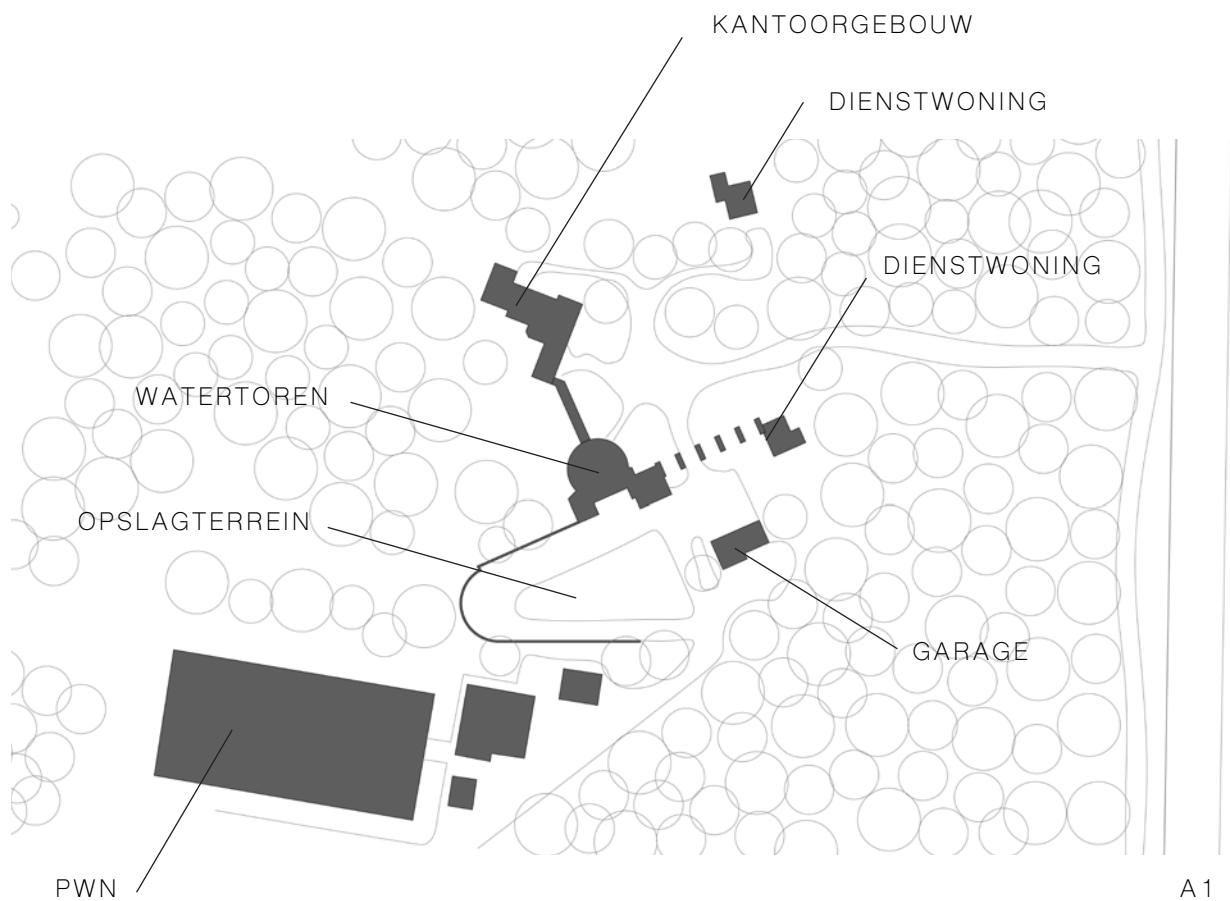
IMPRESSIE ENSEMBLE

De context waarin het ensemble staat is door de jaren heen sterk veranderd. Het heidegebied is rondom toren volgroeid met bomen en struiken. De Rijksweg A1 is pal naast de watertoren aangelegd. Tevens is er aan het ensemble het eea...

...verbouwd; zoals het toevoegen van een aanbouw, extra vrijstaande dienstwoning en een vrijstaande garage. Overigens is door de modernisering een compleet nieuw drinkwater-productiebedrijf van het PWN pal naast de toren gebouwd.

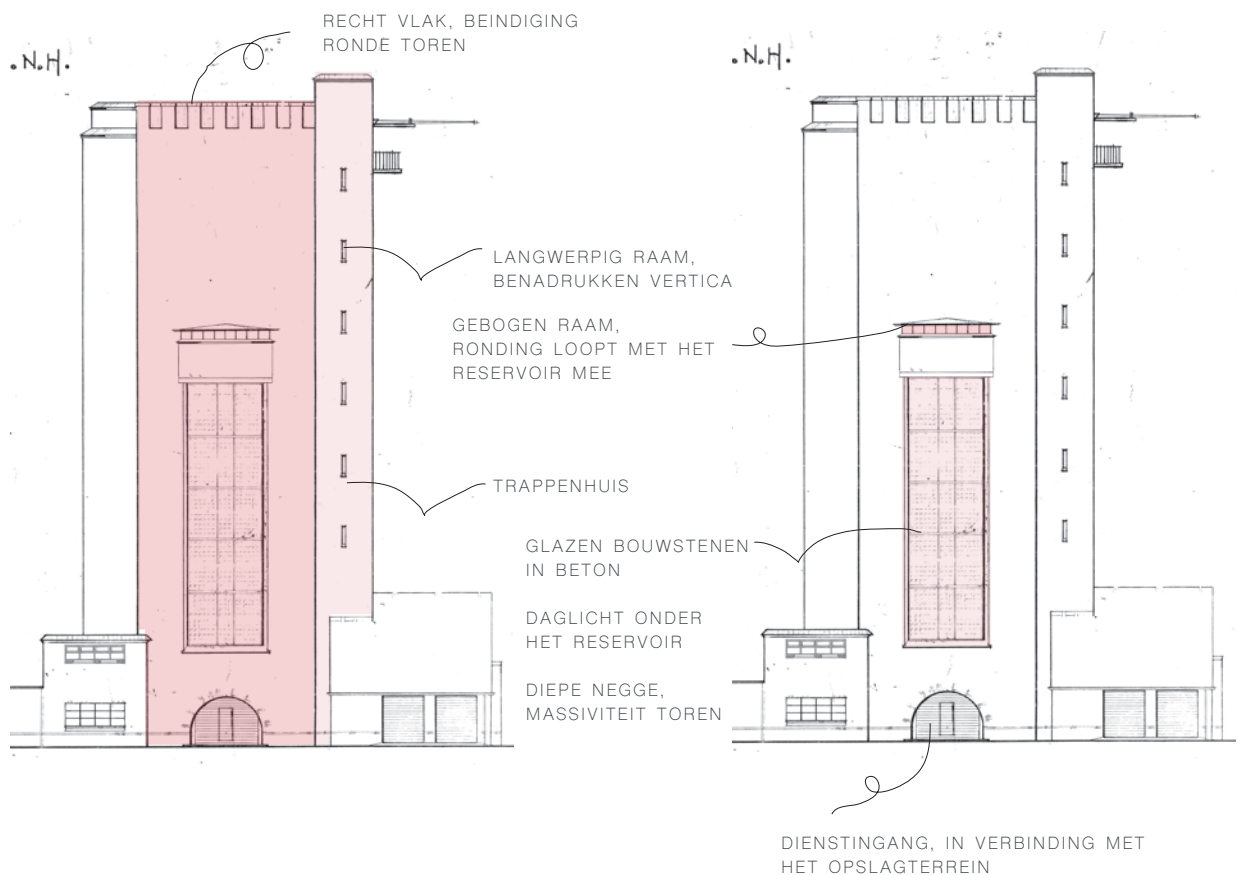
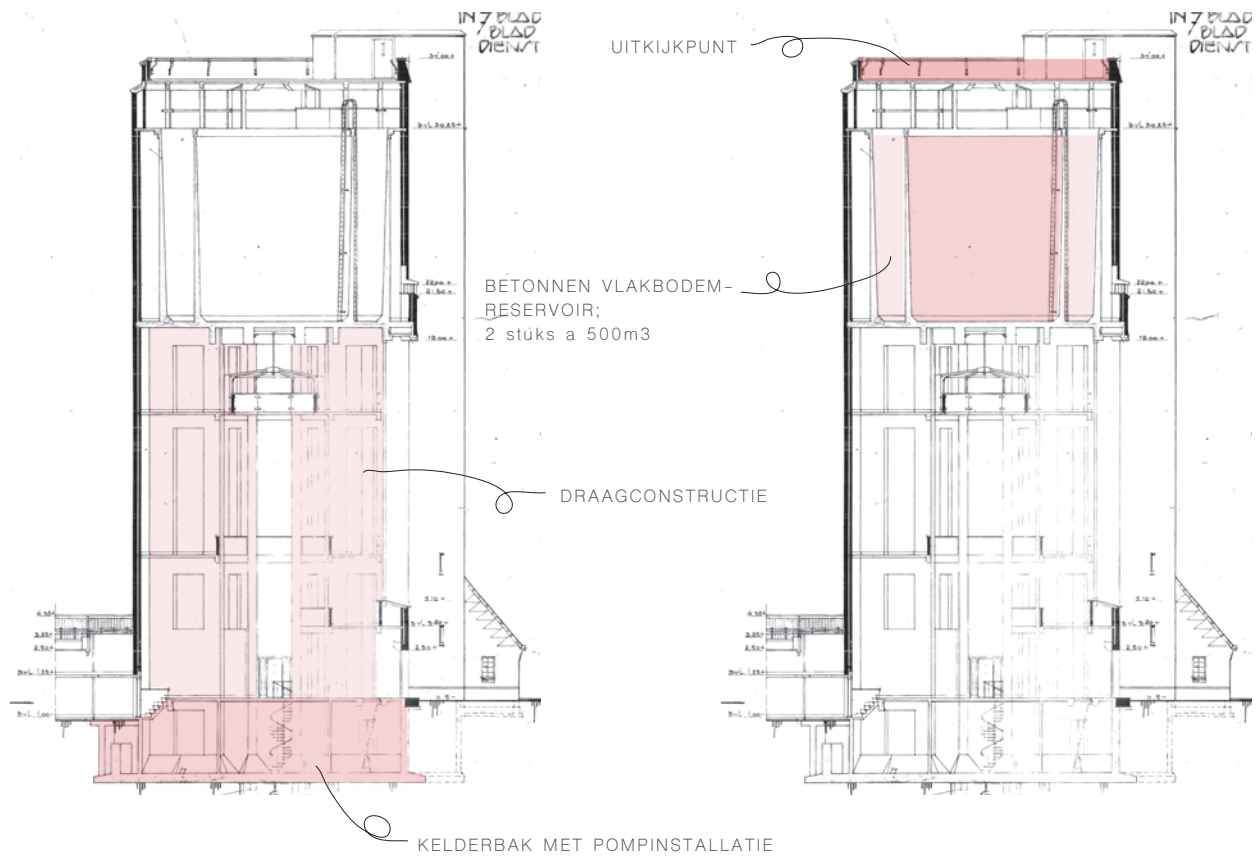

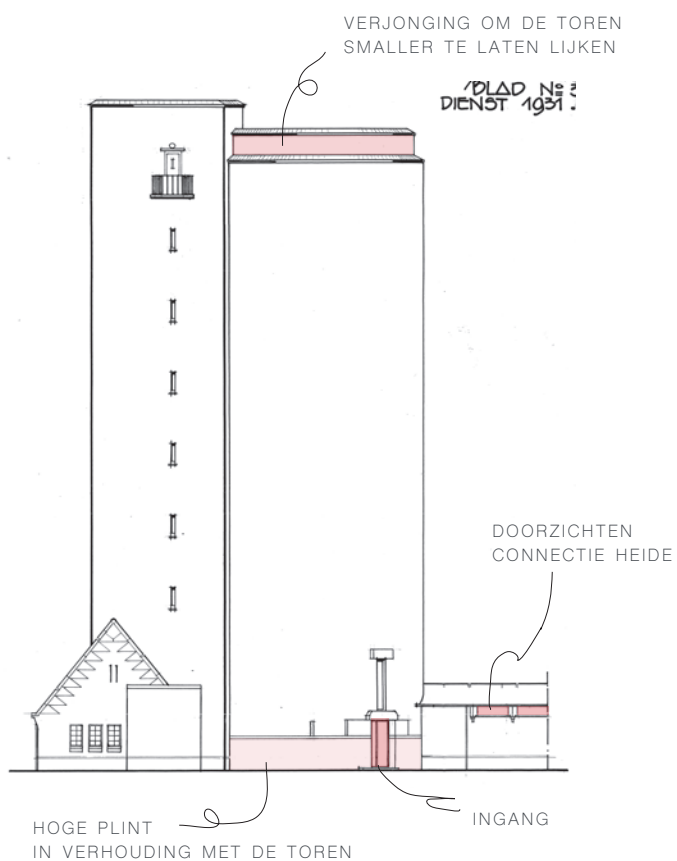
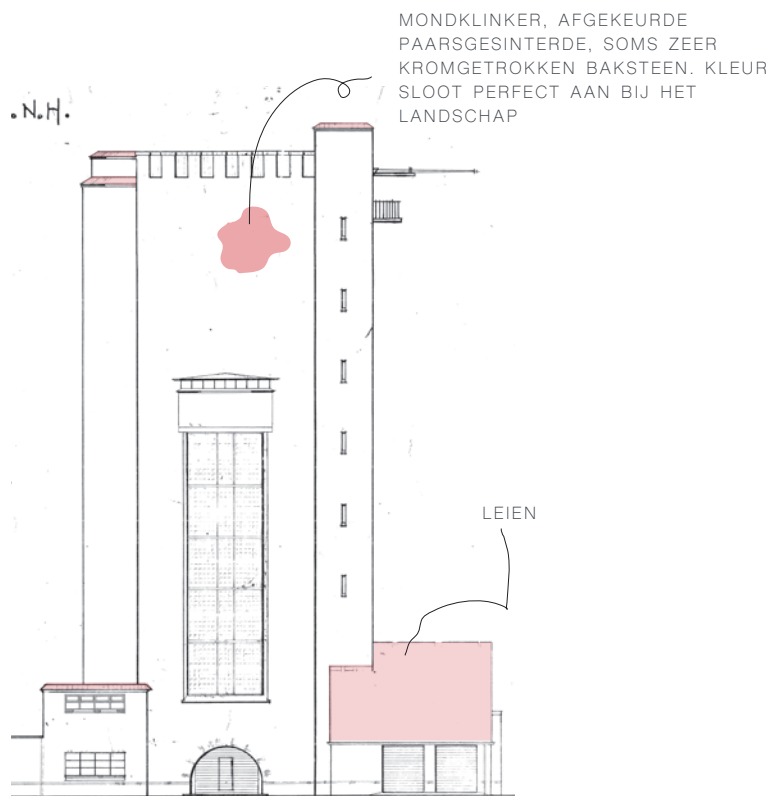

IMPRESSIE WATERTOREN

DOELGROEP

RANDVOORWAARDEN

Voor een nieuwe invulling van de watertoren (ensemble) zijn talloze opties te bedenken. Om tot een nieuwe invulling te komen is het van belang dat de functie aansluiting heeft bij zijn omgeving en een meerwaarde biedt voor de omringende dorpen. Daarnaast is het van belang om te kijken waar het ensemble om vraagt. De gebouwen in het ensemble kennen vrij specifieke ruimten omdat het ten dienste van een vrij specifieke functie is gebouwd. De diversiteit wat dat aan ruimtes heeft opgeleverd vraagt niet om een specifieke functie maar aan een verscheidenheid van geclusterde functies.

TOTSTANDKOMING DOELGROEP

Laren is van oudsher een schildersdorp waar men uit diverse hoeken naar toekwam om in afwijking van de heersende artistieke normen te experimenteren met nieuwe uitdrukkingsvormen. De kleine plattelandskernen in een aantrekkelijke omgeving vormde de ideale plaatsen om afstand te nemen van de drukte van alledag. De kunstenaars zochten oa. in de ongerepte natuur (zoals het heidegebied bij de watertoren) inspiratie voor hun werk.

De kern waarin mensen grotendeels zelf artistiek bezig zijn is grotendeels verdwenen dat komt mede doordat het motief om in de omgeving te gaan wonen is veranderd (een buitenplaats voor de Amsterdamse elite). Je treft enkel plekken aan waar kunst en cultuur tot uiting komen zoals een museum, bibliotheek of een theater, echter zijn er nog maar weinig plekken over waar men zijn artistieke kant kan ontplooien.

Om artists een platform te bieden waar dit weer tot uiting kan komen is een 'culturele hotspot' (een plek voor ...

... non-formele educatie, zelfontwikkeling en kennisoverdracht binnen een culturele context) een zeer passende invulling voor de watertoren/ ensemble. Mede omdat de diversiteit aan programma, zoals een expositieruimte, ateliers, vergaderplekken, horecagelegenheid, theater vraagt om een diversiteit aan ruimten dat door het huidige ensemble geboden kan worden. Feit dat de diversiteit aan programma wel raakvlakken heeft zorgt ervoor dat er een samenhangend geheel kan ontstaan.

GEBRUIKERS

De culturele hotspot vraagt om een verscheidenheid aan gebruikers, enerzijds om de locatie op diverse momenten gedurende de dag te activeren, anderzijds om elkaar als gebruikers onderling op diverse wijze te inspireren en stimuleren.

De culturele hotspot kent de volgende hoofdgebruikers:

Producerende gebruikers:

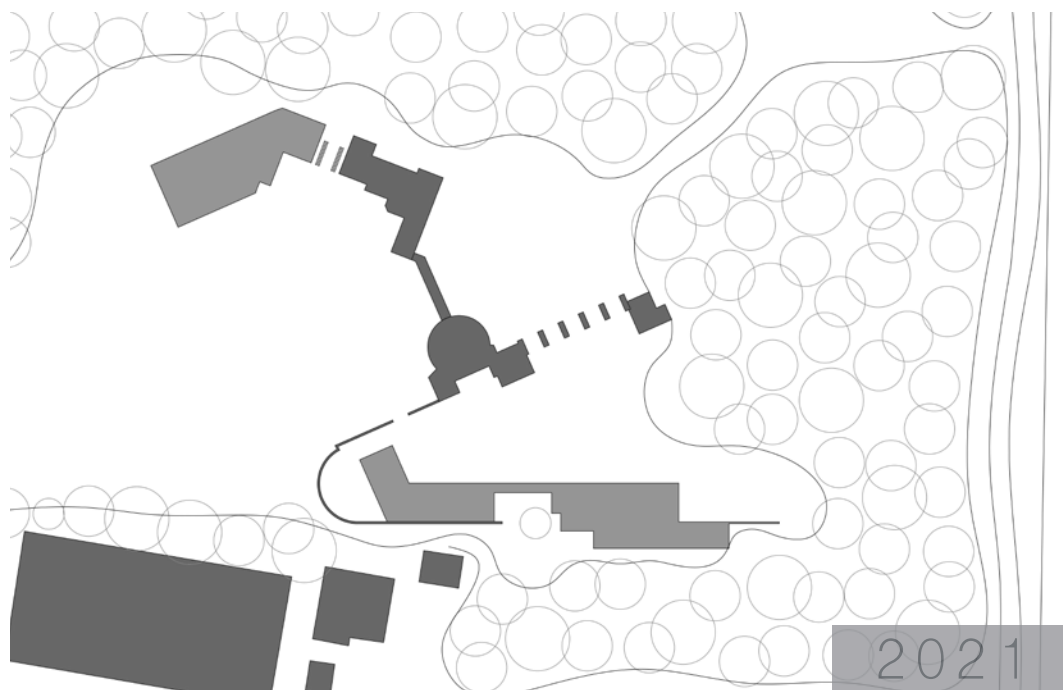
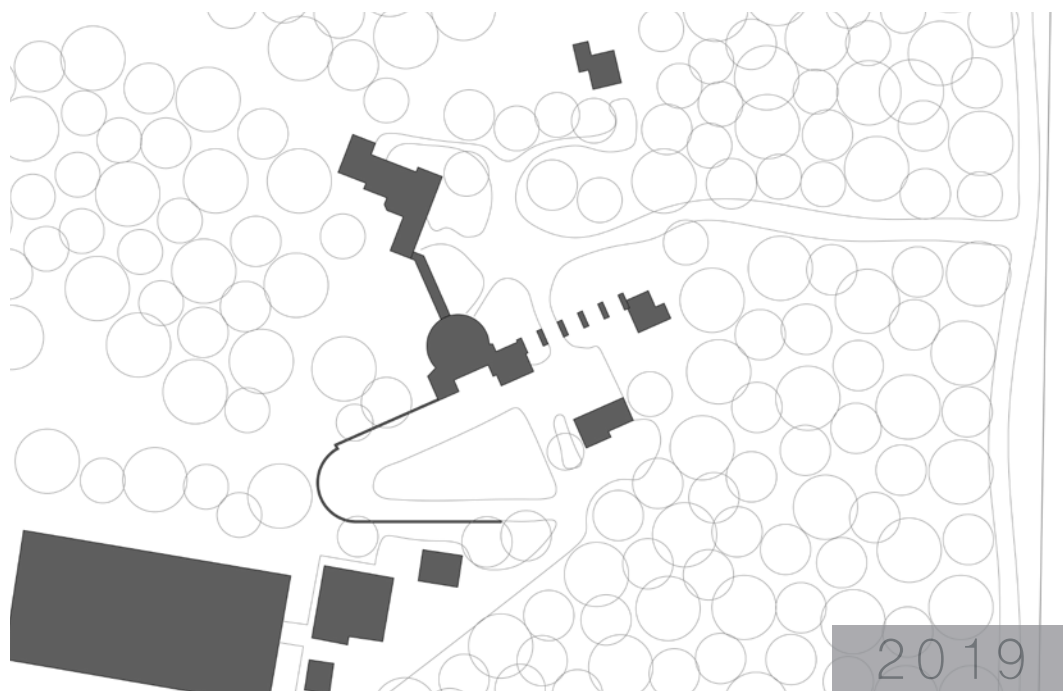
- Artist in residence;
- Amateur artist (voornamelijk uit de directe woonomgeving);

Beschouwende gebruikers:

- Naasten van bovenstaande groepen;
- Bezoekers (kunst-/ cultuurliefhebbers);
- Passanten (wandelaars);

ONTWERP - landschap

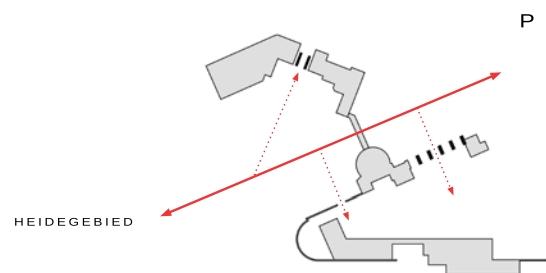
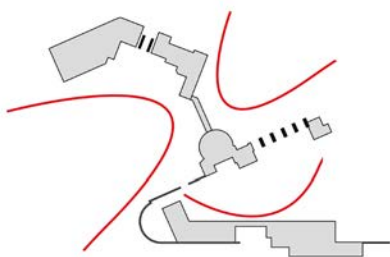
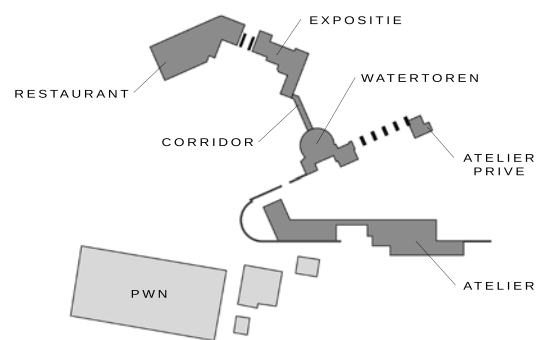
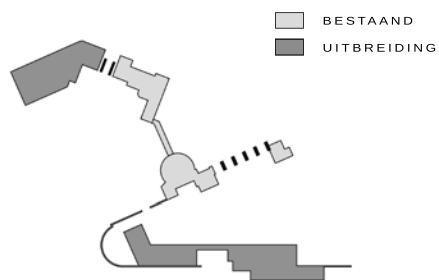
Het landschap rondom het ensemble is door de jaren heen sterk ontwikkeld. Daar waar het ensemble vroeger ten midden van het heidegebied lag, ligt het vandaag de dag verscholen tussen de bomen. Mede daardoor, de positionering van het nieuwe zuiveringscomplex en de aanleg van de A1 is het ensemble zijn oorspronkelijke relatie met het heidegebied verloren.

Het contrast tussen het uitgestrekte heidelandschap en de robuuste toren was een waardevol gegeven. Echter is het bij de transformatie 'te kort door de bocht' om alle bomen te verwijderen om daarmee de verbinding met het heidegebied te herstellen. Mede door de komst van de overige toevoegingen zoals het zuiveringscomplex en de A1 zouden de oorspronkelijke kwaliteiten niet worden bereikt.

Kijkend naar de verandering door de jaren heen, levert het begroeien van de omgeving ook een waardevolle kwaliteit op. Door het bomendek blijft het ensemble bij aankomst goed verborgen. Pas bij benadering van het ensemble ontpopt de robuuste toren zich door het bomendek dat voor een verrassingseffect zorgt.

Voor het ontwerp is de keuze gemaakt om gebruik te maken van het verrassingseffect. Bij benadering van de weg is de omgeving begroeit, pas als je dichterbij de toren komt krijg je een indruk van het geheel. De directe omgeving van de toren is daarentegen zoveel mogelijk vrij gemaakt van bebossing. Daardoor ontstaat er een ontmoeting tussen het heidegebied en het ensemble, de bosrand omsluit het geheel.

Vanaf het heidegebied loopt het brede pad iets gebogen waardoor het eindpunt pas zichtbaar wordt op moment van benadering, dat wederom voor een verrassingseffect zorgt.

ONTWERP - ensemble

Naast het landschap is ook het ensemble door de jaren heen sterk ontwikkeld. De toevoeging van een aanbouw, vrijstaande garage en extra dienstwoning zorgt voor veel ruis ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp.

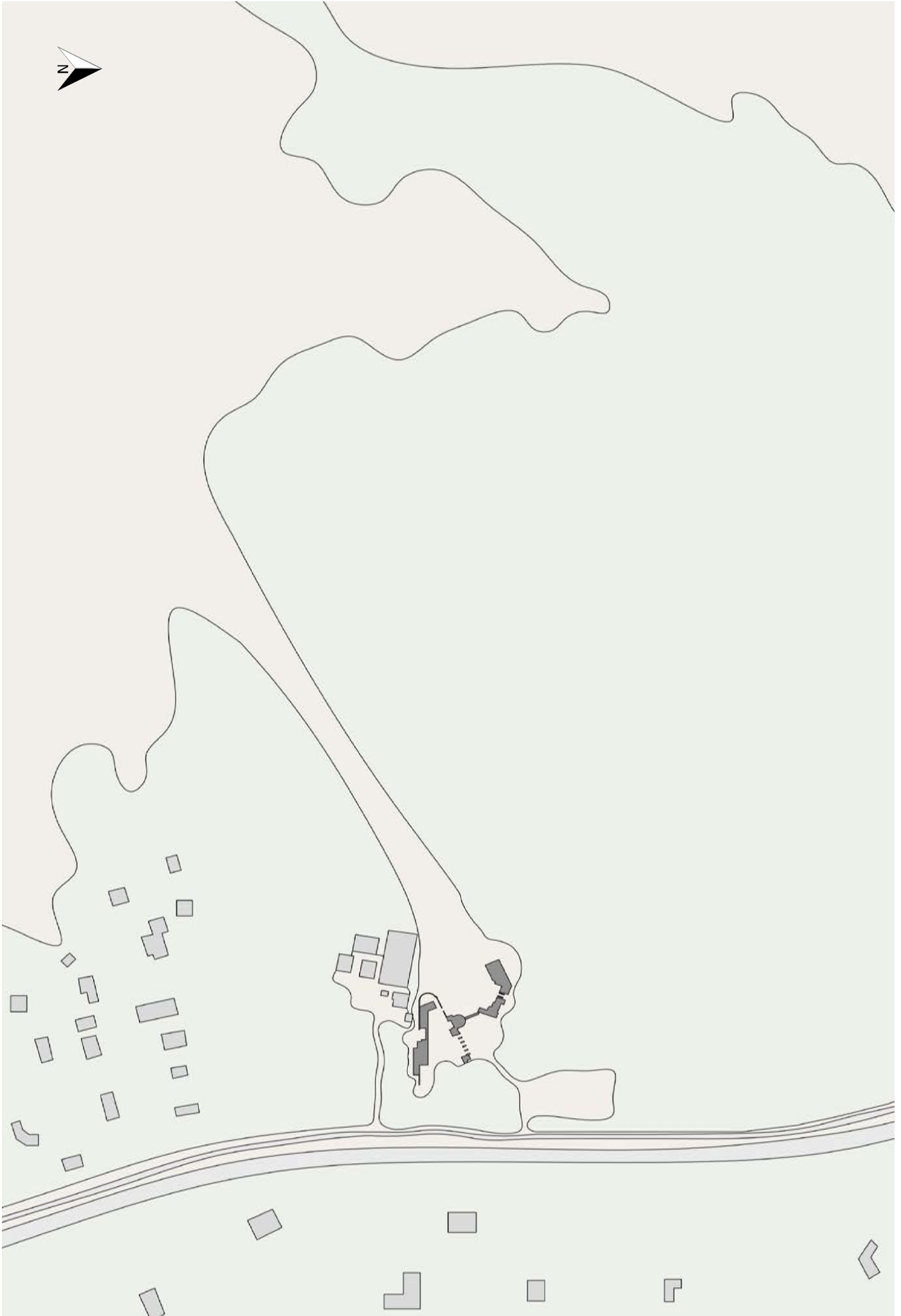
In het ontwerp is afscheid genomen van alle extra toevoegingen waardoor de basis van het oorspronkelijke ontwerp als uitgangspunt dient.

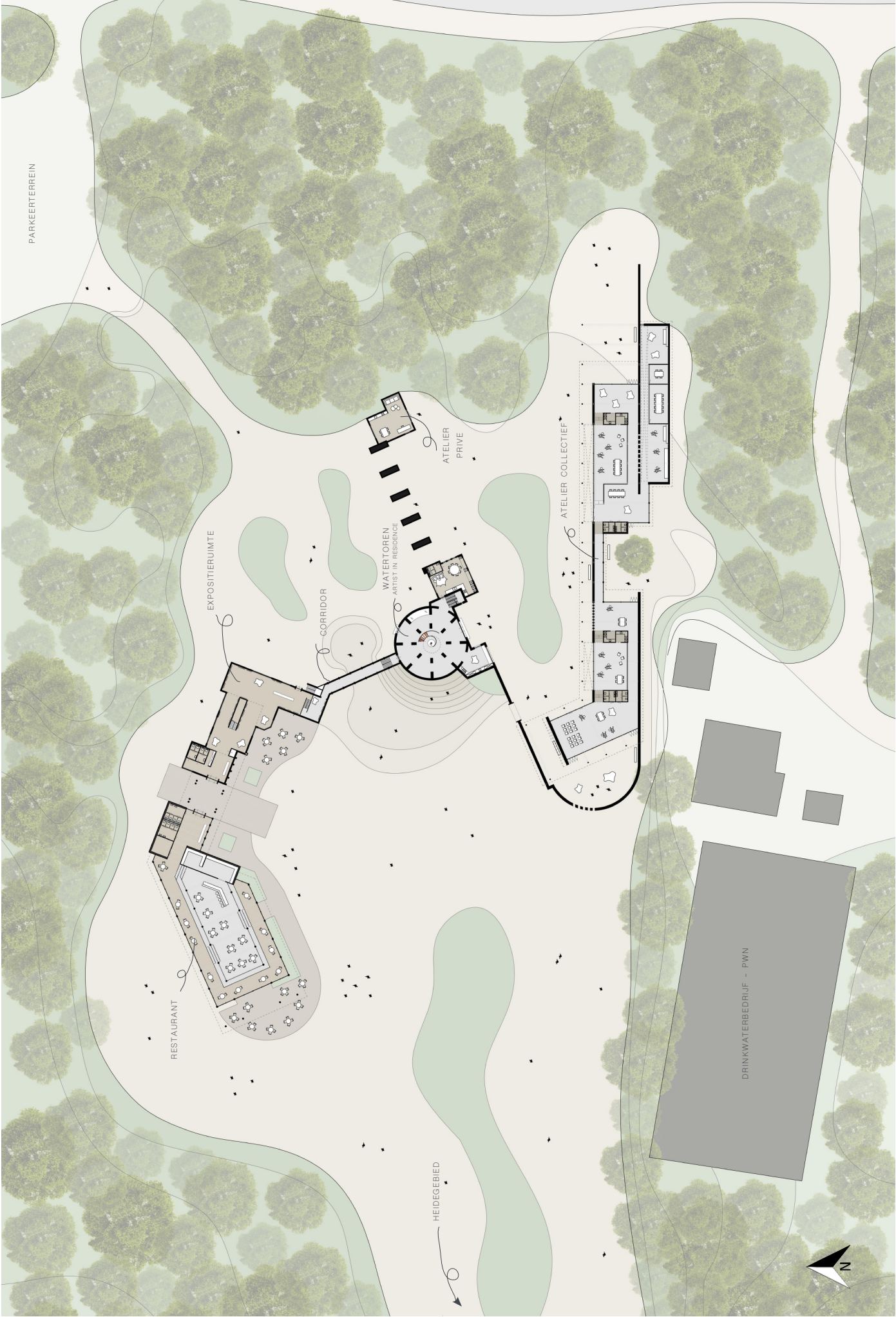
De watertoren, het meest prominente gebouw in het ensemble, is toegankelijk voor de 'artists in residence' (afgekort: AIR). Eens per kwartaal zullen 6 tot 8 beroepsmatige experimentele artists worden uitgenodigd om de toren in te richten als werkplek. De overige gebouwen in het ensemble zijn bedoeld ter ondersteuning van deze gebruikers.

Het oorspronkelijke kantoorgebouw doet dienst als expositieruimte waar de AIR en lokale amateur kunstenaar hun werk tentoon stellen.

Om het ensemble extra lading te geven zijn er twee gebouwen toegevoegd. Voor de lokale amateur kunstenaar een aparte atelierruimte ter hoogte van het opslagterrein. En ter hoogte van de expositieruimte een restaurant ten midden van de heidegrond. Beide gebouwen hebben een orientatie richting de toren.

De corridor die de toren met de expositieruimte verbindt, is op de onderste laag doorbroken met een doorgang. Deze doorgang is aangelegd om de doorloop vanaf de parkeerplaats richting het heidegebied te stimuleren.

PARKEERTERRAIN

EXPOSITIERUIMTE

CORRIDOR

WATERTOREN
ARTIST IN RESIDENCE

HEDEGEBIED

ATELIER
PRIVE

ATELIER COLLECTIEF

RESTAURANT

DRINKWATERBEDRIJF - PWN

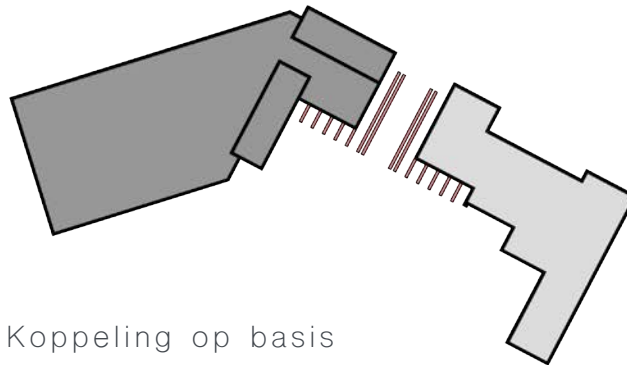

ONTWERP - *ensemble restaurant + expositieruimte*

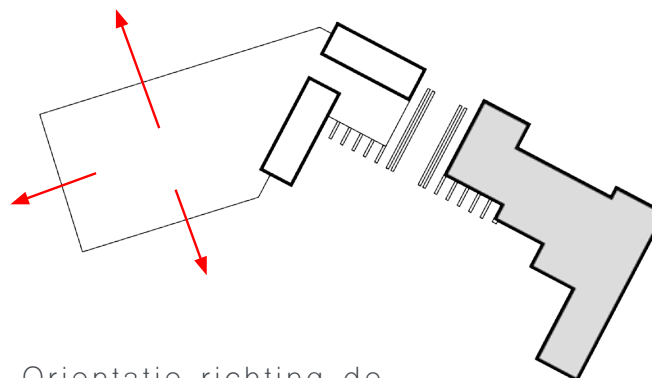
De expositieruimte staat middels een corridor in verbinding met de watertoren. Bezoekers en passanten kunnen tentoongestelde kunst van de lokale amateur kunstenaars en het algemene werk van de AIR bekijken in het oude kantoorgebouw. Op het moment dat de AIR hun nieuwe werk tentoonstelt zal de toren voor bezoekers toegankelijk zijn via de corridor vanaf de expositieruimte.

Aan de expositieruimte is een nieuw gebouw (restaurant) toegevoegd. Dit nieuwe gebouw is aangelegd om verblijf in de omgeving zoveel mogelijk te stimuleren.

Het nieuwe bouwwerk wordt gekoppeld middels de toepassing van ritmiek (kolommen) een designtool die we ook terugvinden in het oorspronkelijk ontwerp van Hamdorff. De ondergeschikte ruimten zijn ondergebracht in grove massieve volumens in een beige breuksteen. Het restaurant is ruim van opzet en biedt rondom zicht op de omgeving. Aan de ene zijde kijk je richting de bosrand, de andere zijde geeft uitzicht op het heidegebied en de meest prominente zijde geeft uitzicht op de toren. Om de toren zo goed mogelijk te kunnen zien ligt het vloerveld verdiept. Rondom het gebouw loopt een terras van houten delen dat tevens voor eenheid met het oude bouwwerk zorgt. Het terras wordt her en der doorbroken door het landschap.

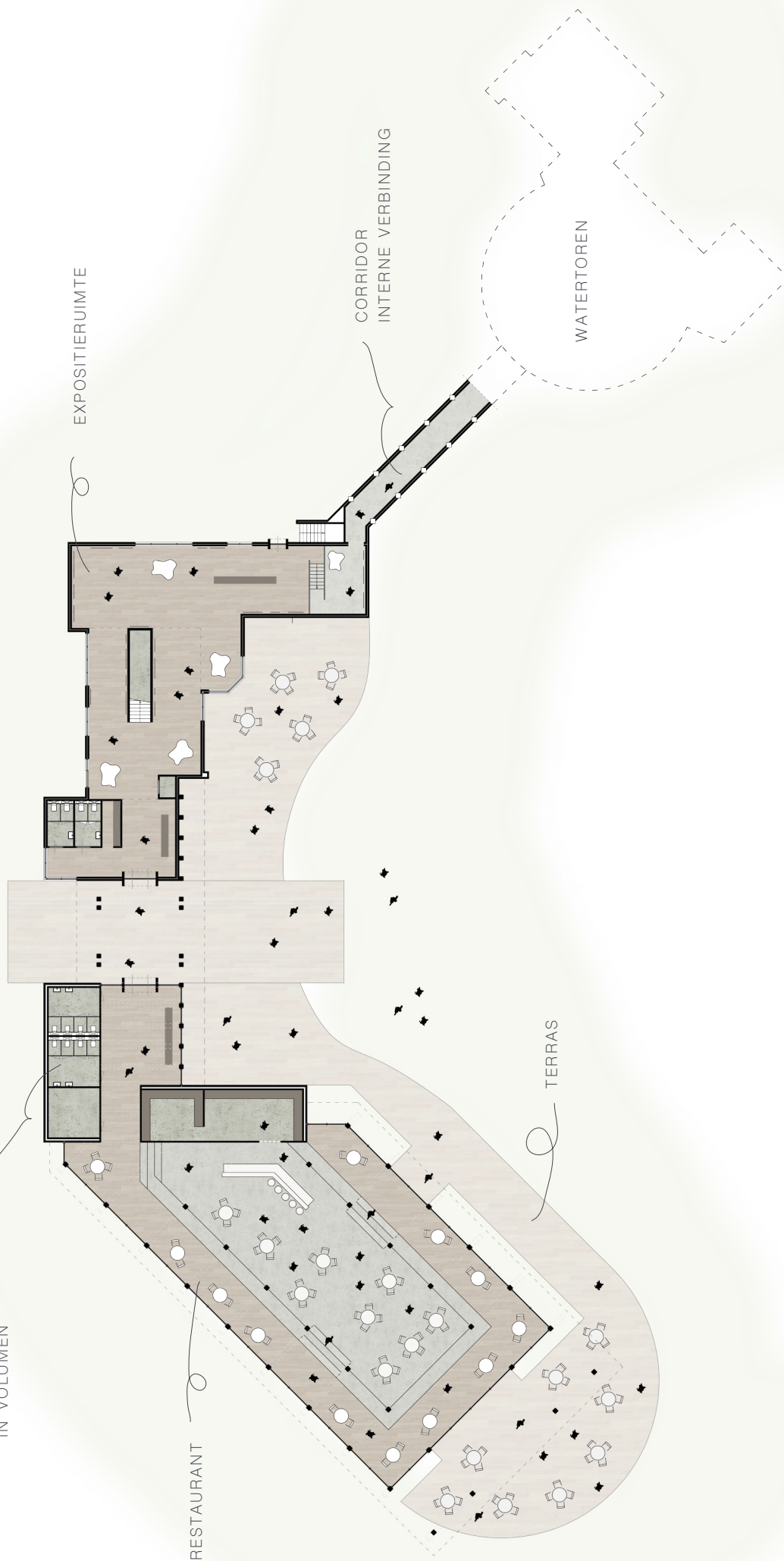

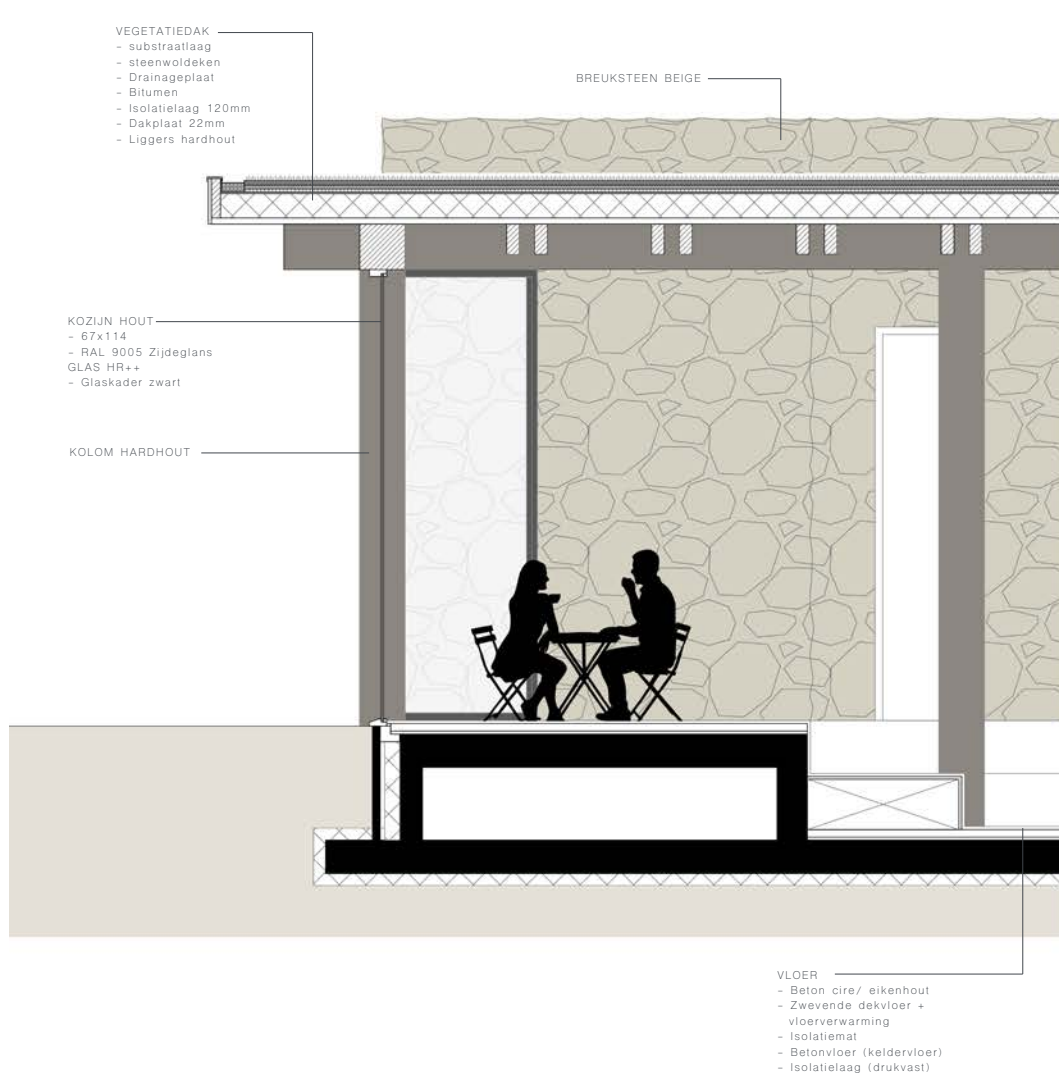
Koppeling op basis
van ritmiek zoals de
bestaande bakstenen schijven

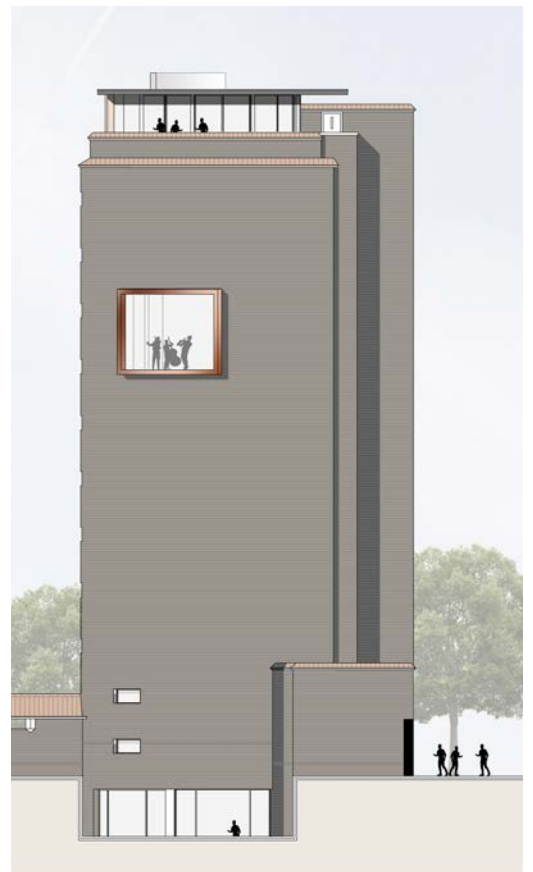

Orientatie richting de
toren, bosrand en heidgebied

ONDERGESCHIKTE FUNCTIES
IN VOLUMEN

ONTWERP - *ensemble atelier*

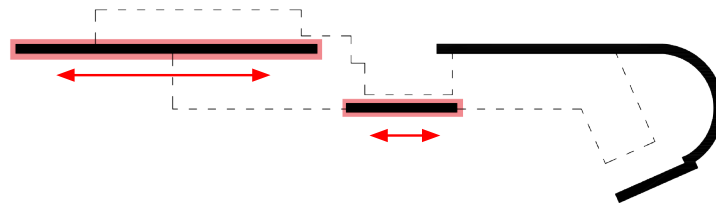
Het atelier biedt plek dat dient als toevlucht voor bewoners uit de nabije omgeving voor het volgen van workshops, cursussen, oprichten van een collectief, het huren van een werkplek, etc.

Om de hotspot zo veel mogelijk te stimuleren, is het van belang dat er een interactie ontstaat tussen de AIR en de bewoners uit de omgeving om elkaar daarmee tot grotere hoogte te stuwten. Om dat te waarborgen zal de AIR naast zijn activiteiten in de toren ook bijdragen aan kennisoverdracht en educatie voor geïnteresseerden/ vakgenoten (workshops/ cursussen). Doordat de AIR regelmatig rouleert blijft de culturele hotspot innoveren en daarmee aantrekkelijk voor omwonenden, bezoekers en gebruikers.

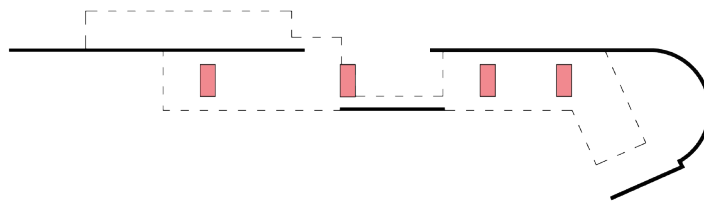
Het atelier is ontworpen op basis van de bestaande afbakening (muur) van het opslagterrein en is in het verlengde hiervan gesitueerd. Het gebouw kent een open plattegrond dat vrij indeelbaar is naar de behoefte van zijn gebruiker. De plattegrond kent verschillende orientaties, gericht op diverse patio's en op de toren.

De bestaande muur is in zijn vormtaal doorgezet in een nieuwe variant met een afwijkende materialisering. De beige breuksteen zorgt naast de paars gesinterde steen voor een verfijnde aansluiting bij de kleuren van het heidegebied.

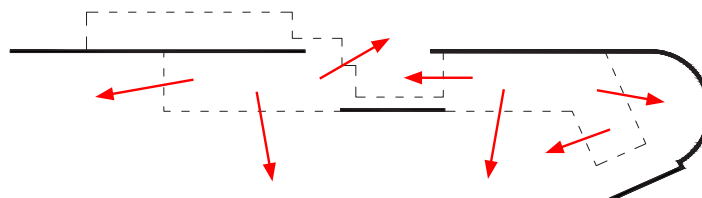
De kolommen aan de buitenzijde van het bouwwerk verminderen de massiviteit van het bouwwerk waardoor de 'bonkige' verschijning van het oorspronkelijke ensemble uniek blijft.

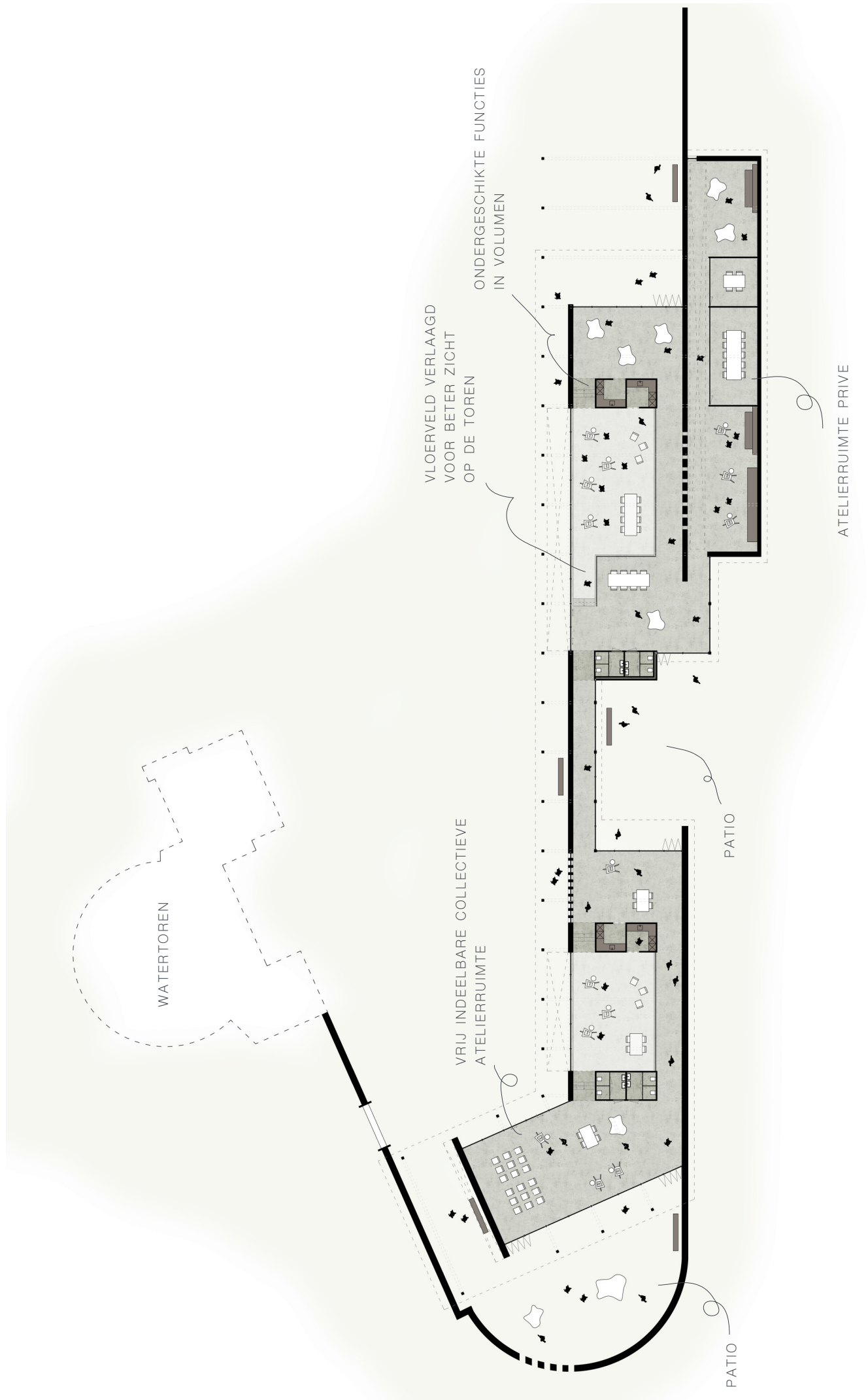
Atelier ontworpen in het verlengde van de bestaande muur

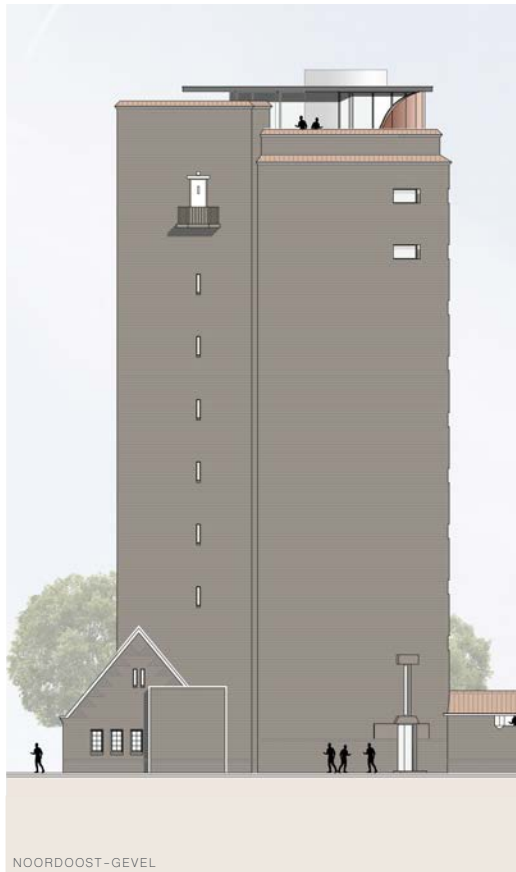

Praktische ruimten gebundeld in gesloten volumen, haaks op de muur

Orientatie in diverse richtingen (toren, bosrand, PWN, binnentuin)

VEGETATIEDAK
 - substraatlaag
 - steenwoldeken
 - Drainageplaat
 - Bitumen
 - Isolatielaag 120mm
 - Dakplaat 22mm
 - Ligger staal
 - Dwarsbalken hout

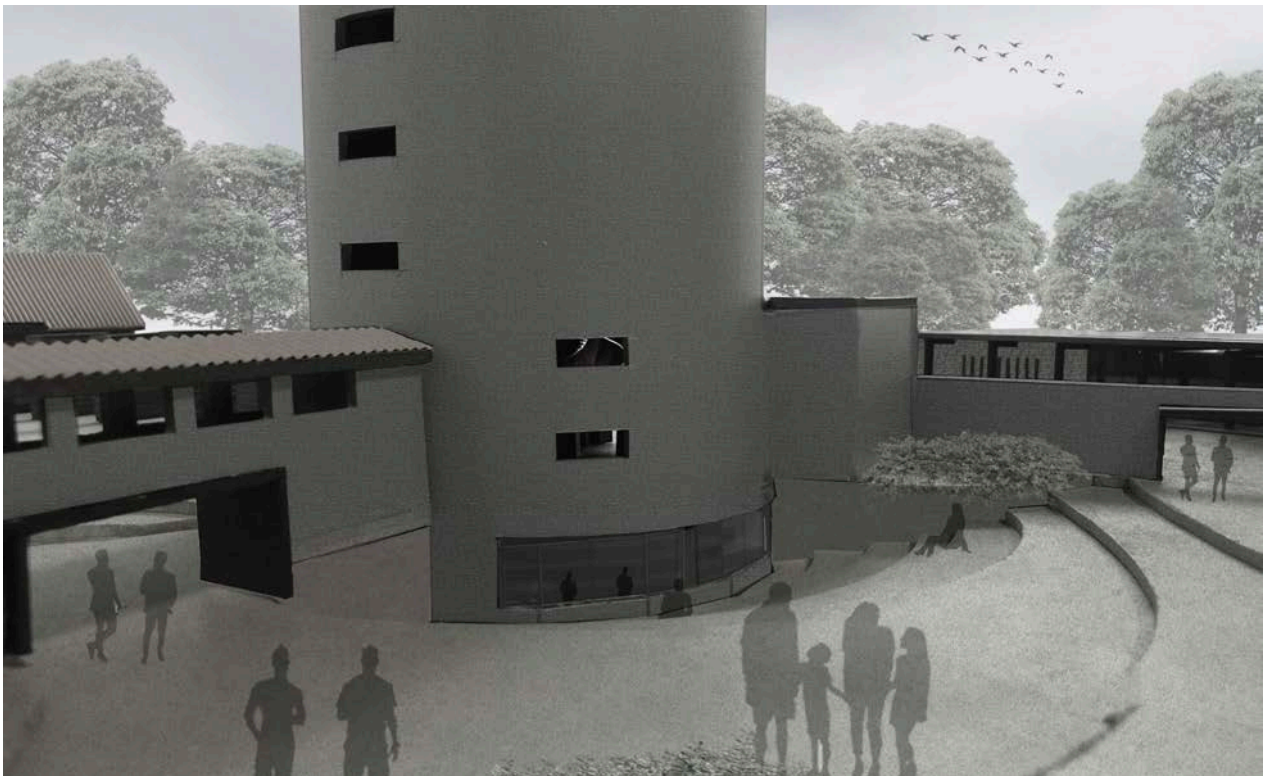
KOZIJN STAAL
 - RAL 9005 gecoat mat
 GLAS HR++
 - Glaskader zwart

KOLOM STAAL
 - Kokerprofiel
 - Brandwerende coating

BREUKSTEEN BEIGE

VLOER
 - Beton cire
 - Zwevende dek vloer +
 vloerverwarming
 - Isolatiemat
 - Betonvloer (keldervloer)
 - Isolatielaag (drukvast)

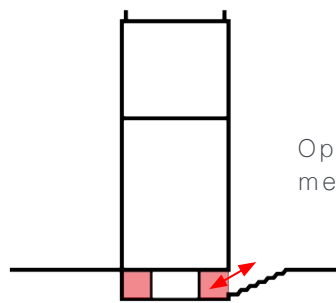
ONTWERP - watertoren *kelder*

De watertoren is onder te verdelen in vier verschillende zones; de kelder, de onderbouw, het reservoir en het dak. Alle vier kennen ze verschillende ruimtelijke kwaliteiten waarvan gebruik is gemaakt bij het huisvesten van de nieuwe functie. Door sparingen in de vloeren aan te brengen is er tevens een verticale connectie tussen de verschillende zones ontstaan.

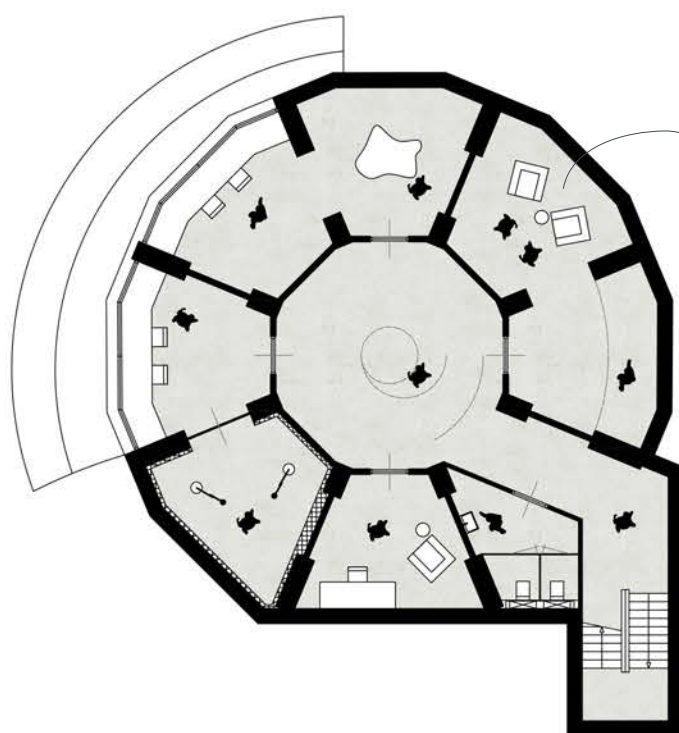
De kelder kenmerkt zich door de robuuste, donkere, hoge ruimten. De ruimten zijn volledig onttrokken aan daglicht en zorgt voor een intieme sfeer.

In het ontwerp zijn individuele atelierruimten van de AIR in de kelder geplaatst. Zij kunnen zich hier terugtrekken om afgezonderd te kunnen werken. De ruimten zijn zoveel mogelijk intact gelaten. De ene is groter dan de andere waardoor er wordt ingespeeld op de uiteenlopende behoefte van de gebruiker.

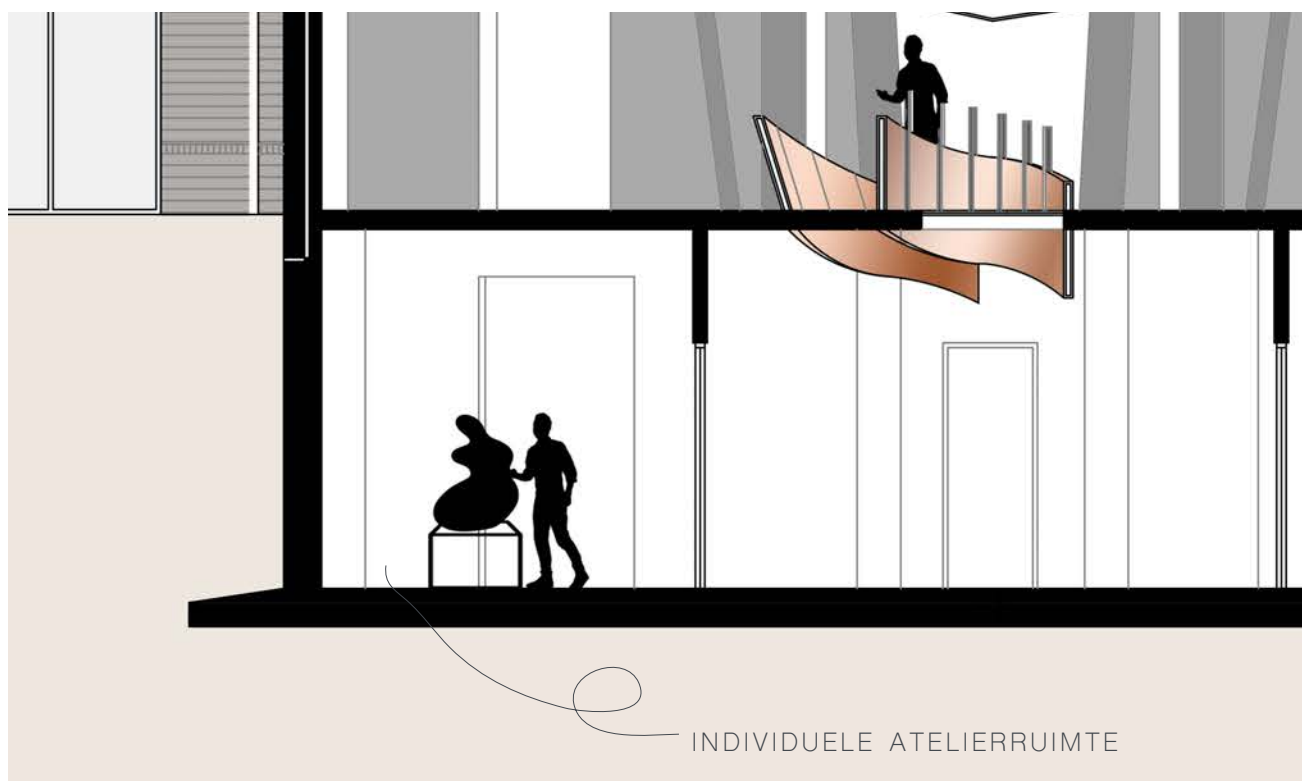
De oorspronkelijke watertoren is vrij introvert, om vanaf de buitenzijde kenbaar te maken wat er binnenin de watertoren gaande is, zijn er door de vier zones heen verschillende sparingen gemaakt waardoor interactie tussen binnen en buiten mogelijk is. Zo ook bij een tweetal ruimten in de kelder, het maaiveld loopt glooiend af naar kelderniveau waar in de gevel raamopeningen zijn aangebracht.

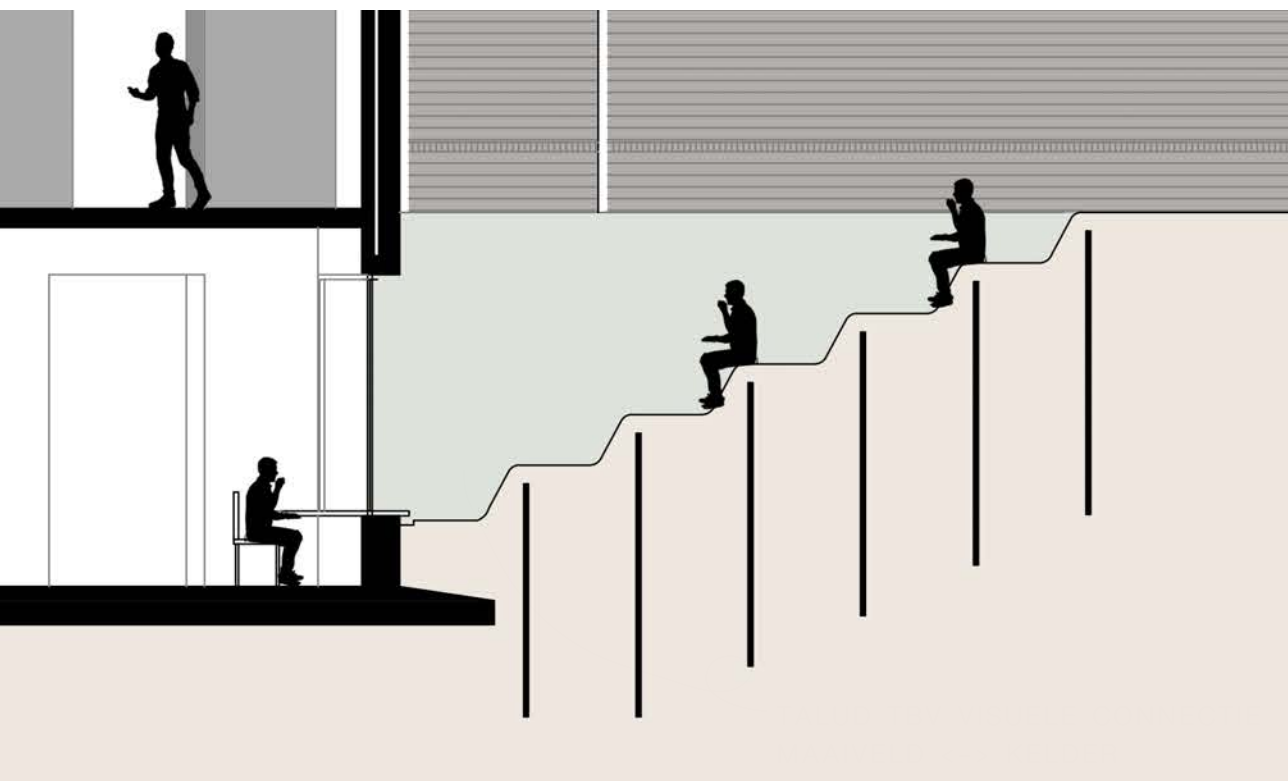

Optische verbinding
met het maaiveld

ATELIERRUIMTES
DIVERSEN OPPERVLAKTEN

ONTWERP - watertoren *onderbouw*

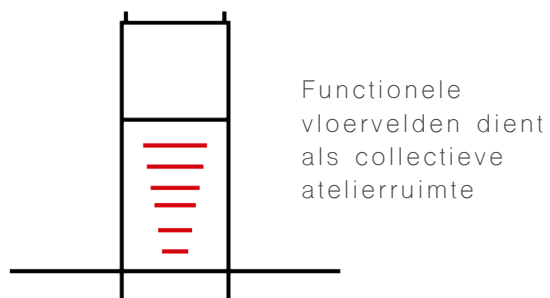
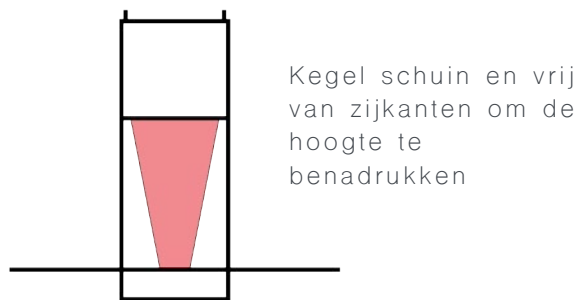
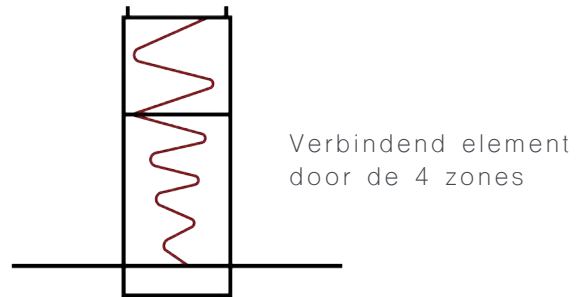
De onderbouw, de plek waar je binnenkomt in de watertoren is een van de meest prominente ruimten van de toren. De robuuste kolommen die het reservoir dragen zijn goed zichtbaar. De ruimte kenmerkt zich door de enorme hoogte, ruw materiaalgebruik en grote gevelopening gevuld met glazen bouwstenen.

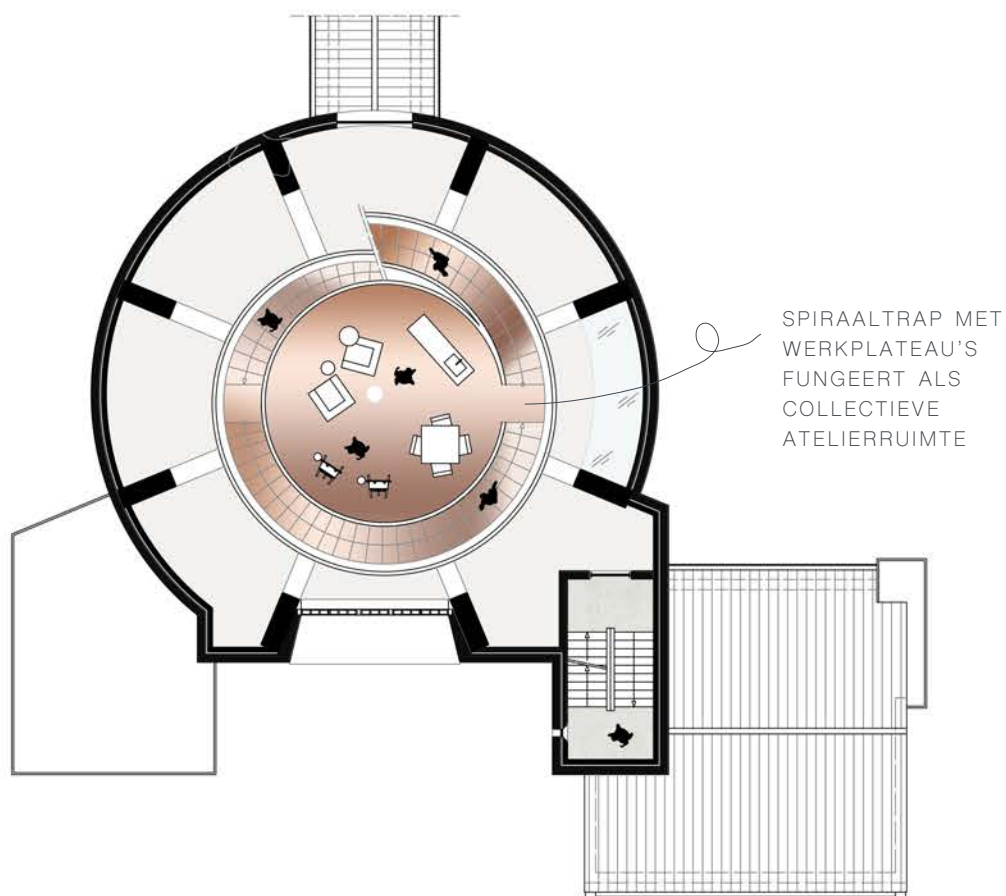
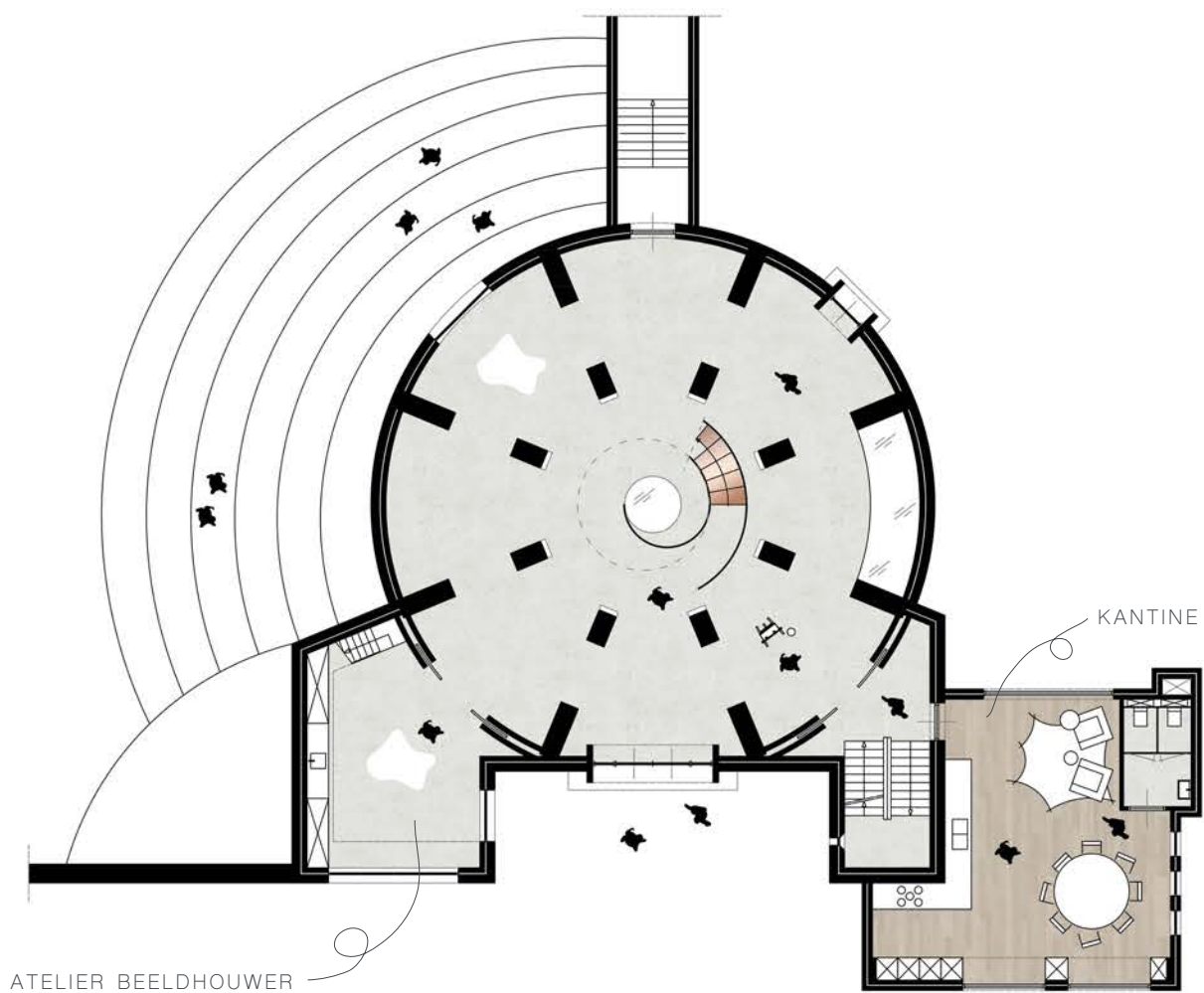
In het ontwerp is deze ruimte ingevuld met een enorme spiraaltrap. De trap is kegelvormig en raakt de gevel bovenin niet, waardoor de hoogte versterkt wordt. Tevens worden de binnenste kolommen in de richting van de trap afgezaagd waardoor de kegelvorm extra benadrukt wordt.

De trap zorgt voor een verticale verbinding tussen de verschillende zones en doet daarnaast dienst als collectieve atelierruimte doordat in het midden vloervelden zijn aangebracht. De vloervelden zijn verschillende qua grootte en orientatie waardoor het aansluit bij de diversen wensen van de gebruikers.

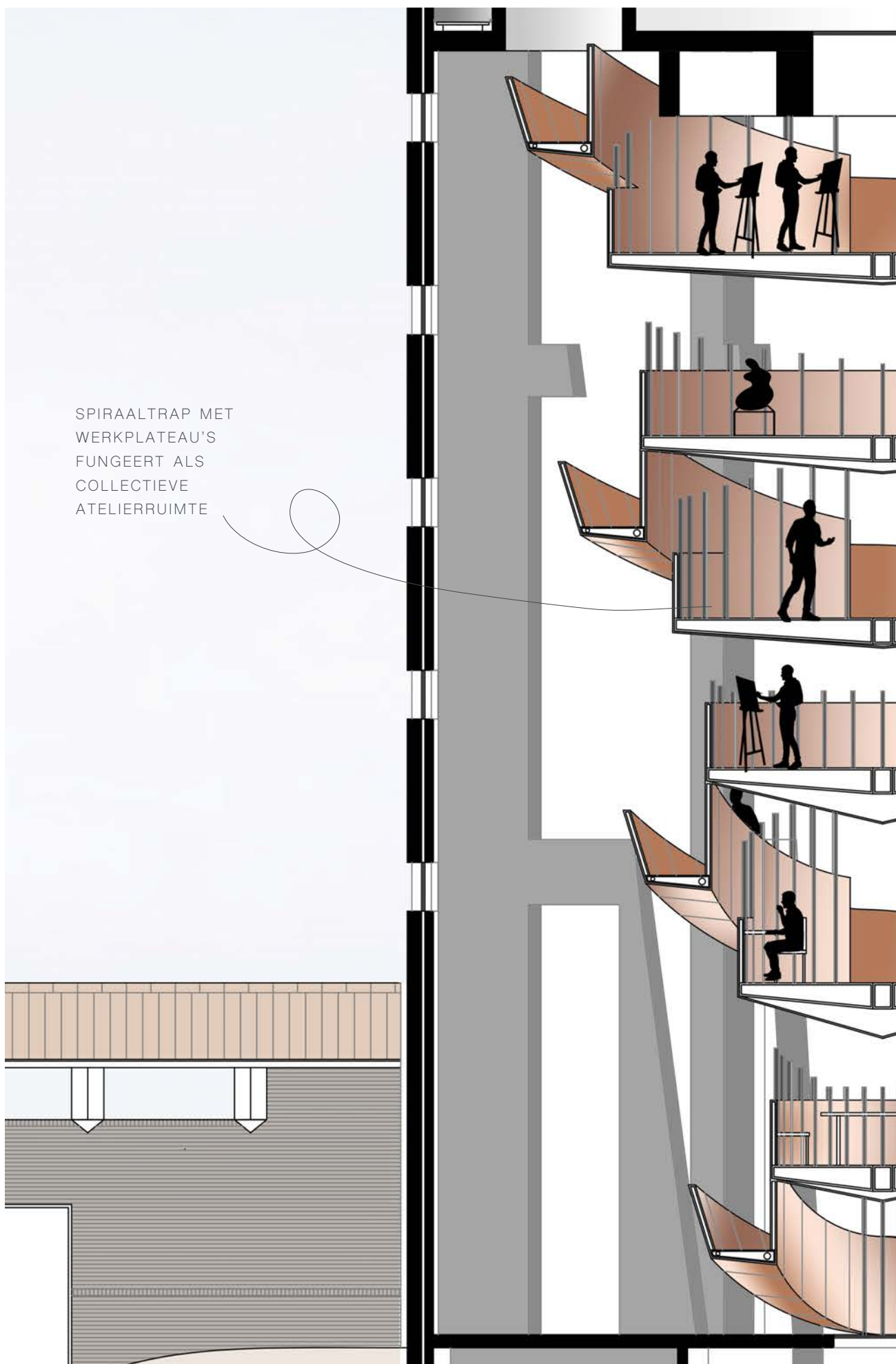
De spiraaltrap kenmerkt zich door een koperen bekleding. Koper is een natuurlijk materiaal net zoals de oorspronkelijke pure materialen in de toren. Door zijn structuur en kleur maakt het een groot contrast met het bestaande waardoor zowel nieuw als oud sterk kenbaar blijven.

Langs de balustrade zijn kolommen aangebracht, deze kolommen lopen in tegengestelde richting van hoog naar laag en draagt bij aan de esthetiek van de spiraaltrap. Daarnaast vangt de kolom het moment van het vloerveld op, waardoor er een stijf geheel ontstaat. Voor de stabiliteit van de trap wordt er een minimale koperling gemaakt met de bestaande betonnen kolommen.

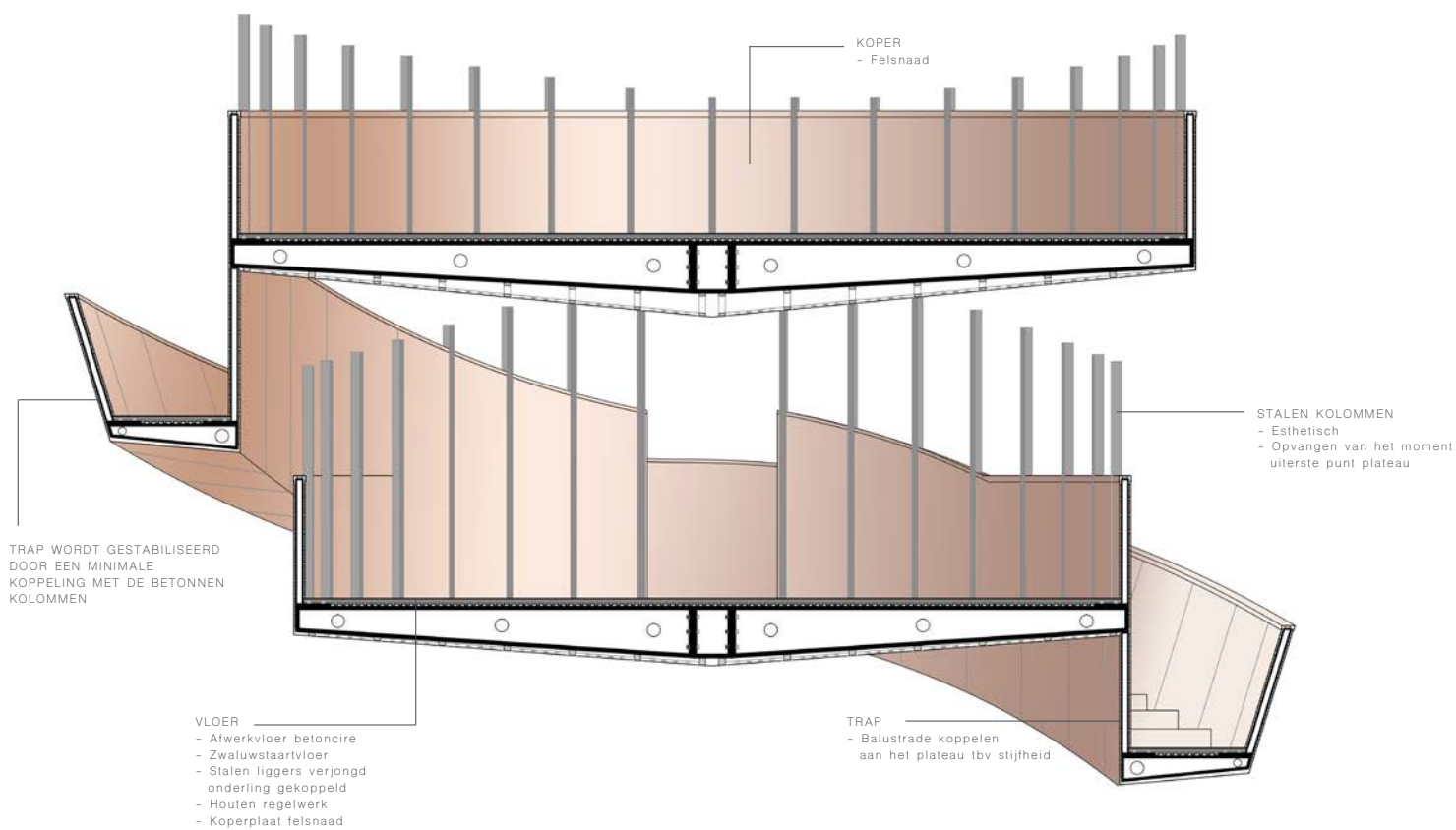

SPIRAALTRAP MET
WERKPLATFORM'S
FUNGEERT ALS
COLLECTIEVE
ATELIERRUIMTE

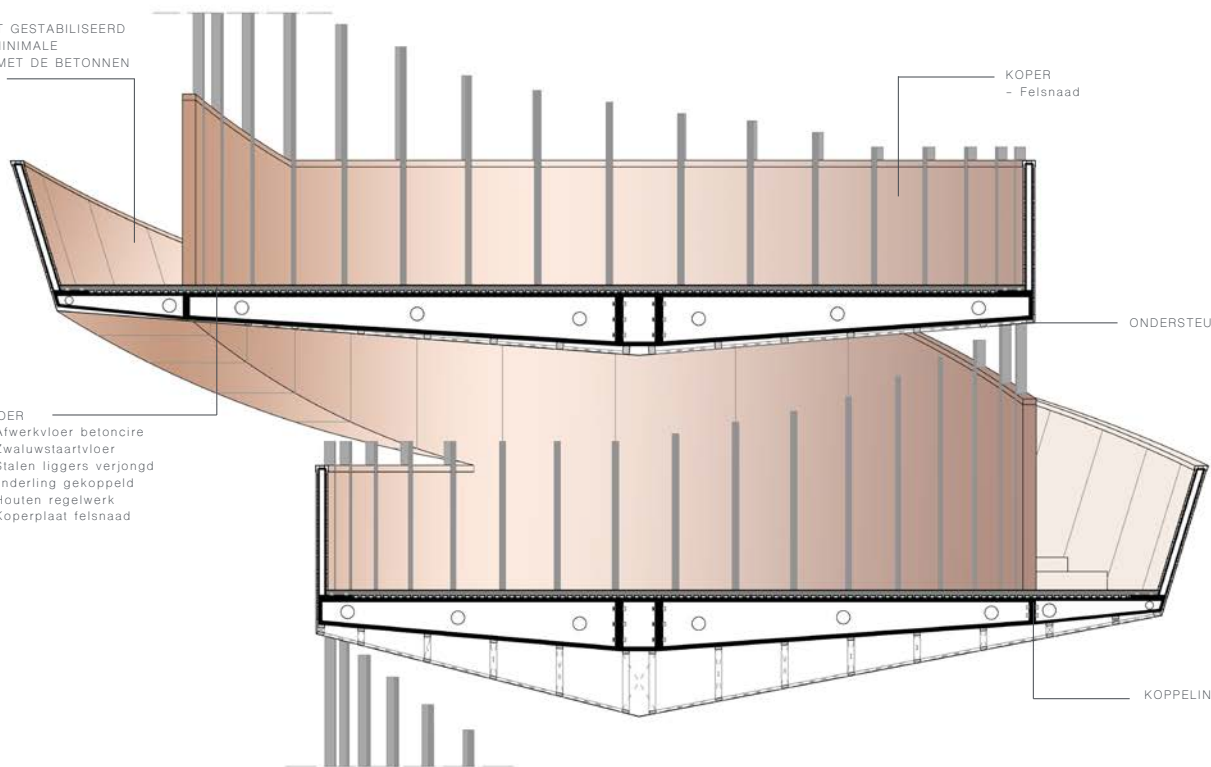
TRAP WORDT GESTABILISEERD
DOOR EEN MINIMALE
KOPPELING MET DE BETONNEN
KOLOMMEN

KOPER
- Felsnaad

ONDERSTEUNING PLATEAU

VLOER
- Afwerkvloer betoncire
- Zwaluwstaartvloer
- Stalen liggers verjongd
onderling gekoppeld
- Houten regelwerk
- Koperplaat felsnaad

KOPPELING TRAP <-> PLATEAU

ONTWERP - watertoren *reservoir*

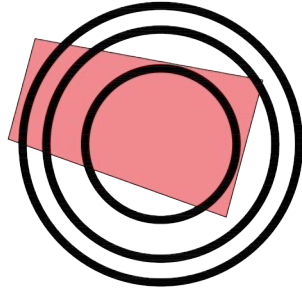
Het betonnen vlakbodemreservoir bestaat uit twee cilinders met beide een inhoud van 500m³. Aan de buitenzijde van de cilinder loopt een rondgang voor inspectie, de kopse kant heeft een raamopening in de gevel met dezelfde radius als het reservoir.

De ruimtelijke kwaliteit van de ruimte kenmerkt zich door de hoogte en ronde vorm. Om deze ruimtelijke kwaliteit inzichtelijk te maken heb ik ervoor gekozen om er een contrasterende vorm in te plaatsen. Een taps toelopende doos, die is opgeknipt in twee delen zorgt voor een 'botsing' met het bestaande reservoir.

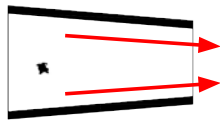
De ruimte biedt plaats aan een kleinschalig theater, het volumen dat meest inpandig biedt plek aan zitplaatsen, terwijl het volume dat door de gevel steekt dienst doet als toneel. Doordat de volumen iets verhoogt liggen is het tussenlid bedoeld als staplaats. Achter het toneel treft men een grote glazen ruit dat uitzicht geeft over het heidegebied.

De buitenzijde van de nieuwe volumen zijn netzoals de spiraaltrap in koper, de binnenzijde echter van hout tbv de akoestiek.

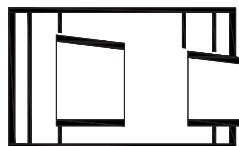
De verdieping boven het reservoir doet dienst als lounge/wachtruimte voor de bezoekers van het theater. Om beide ruimten te verbinden is er een sparing in de vloer gemaakt en is er een gedeelte van de reservoirwand opgetrokken tot aan het dak. Het geheel krijgt daardoor een verticale verbinding.

Contrasterende vorm
om functionele ruimte
te creëren en het
contrast aan te duiden/
ruimtelijke kwaliteit
inzichtelijk te maken

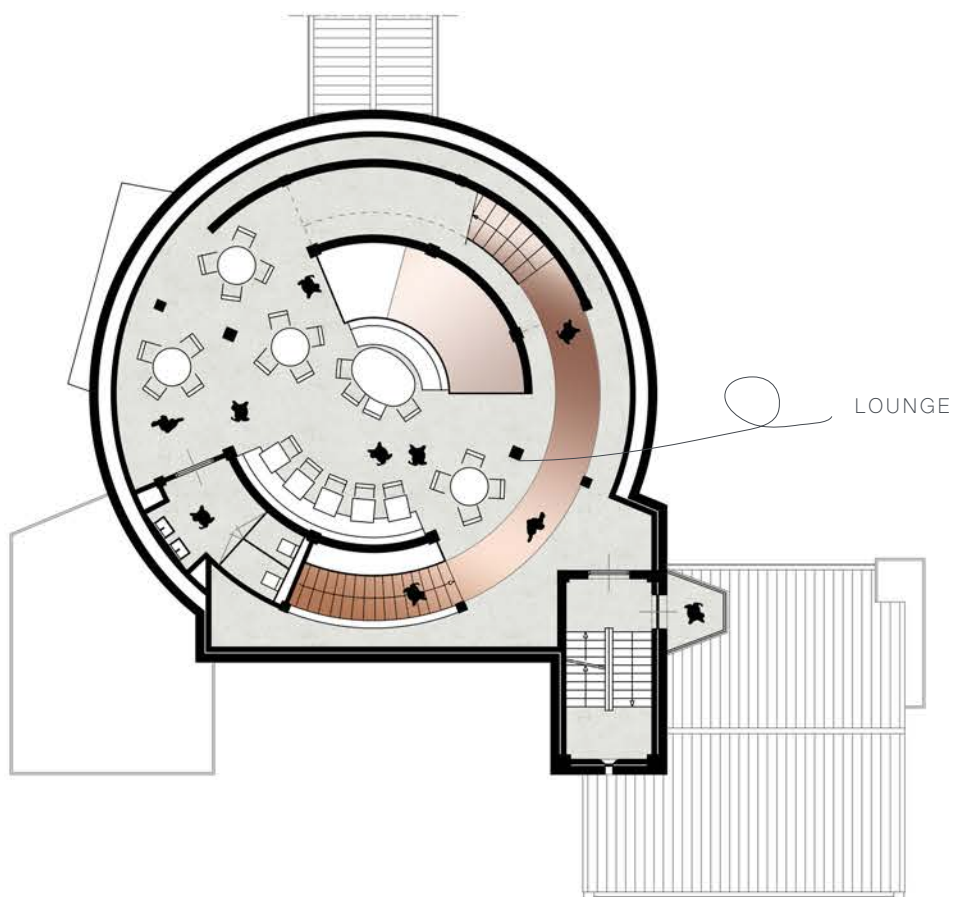
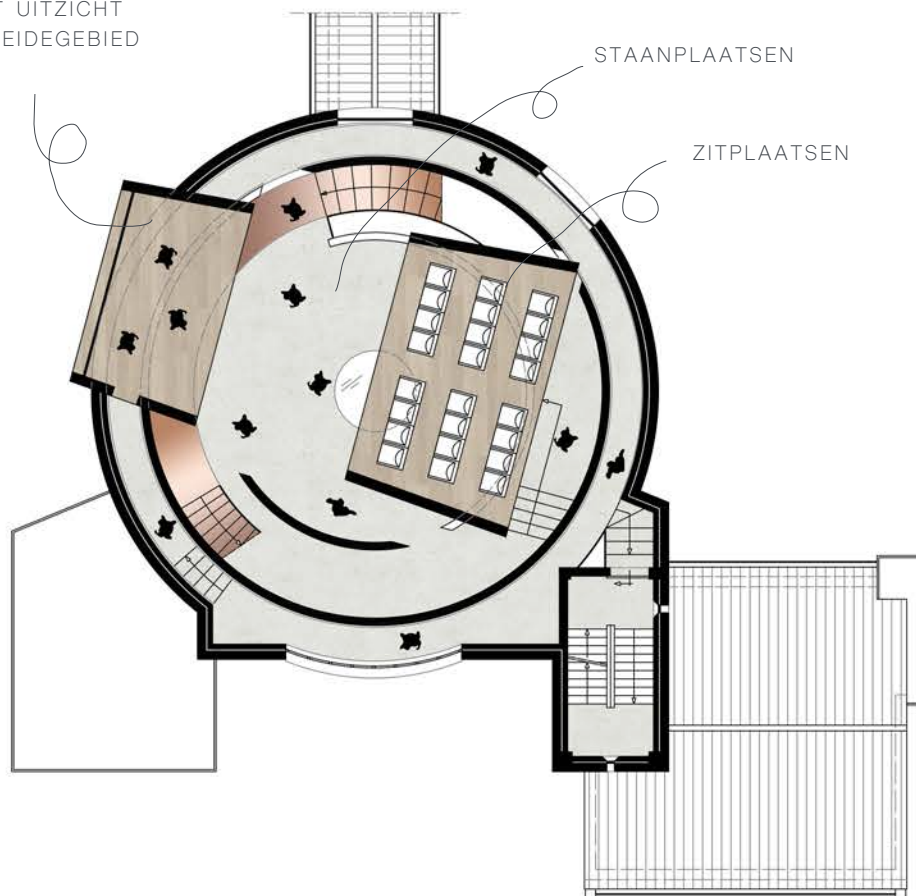

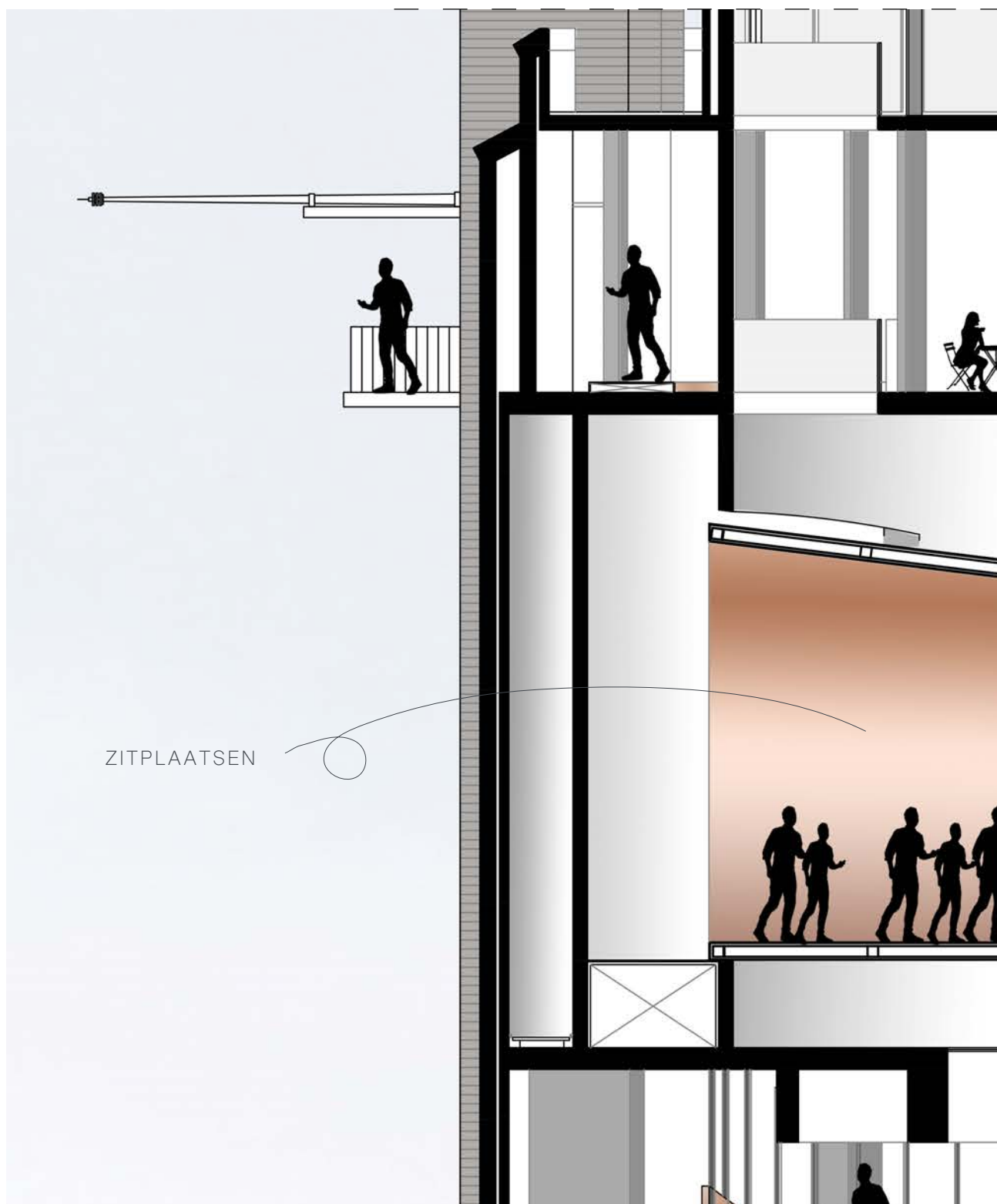
Wanden en plafond
lopen taps toe om de
kijkrichting naar het
landschap te
benadrukken

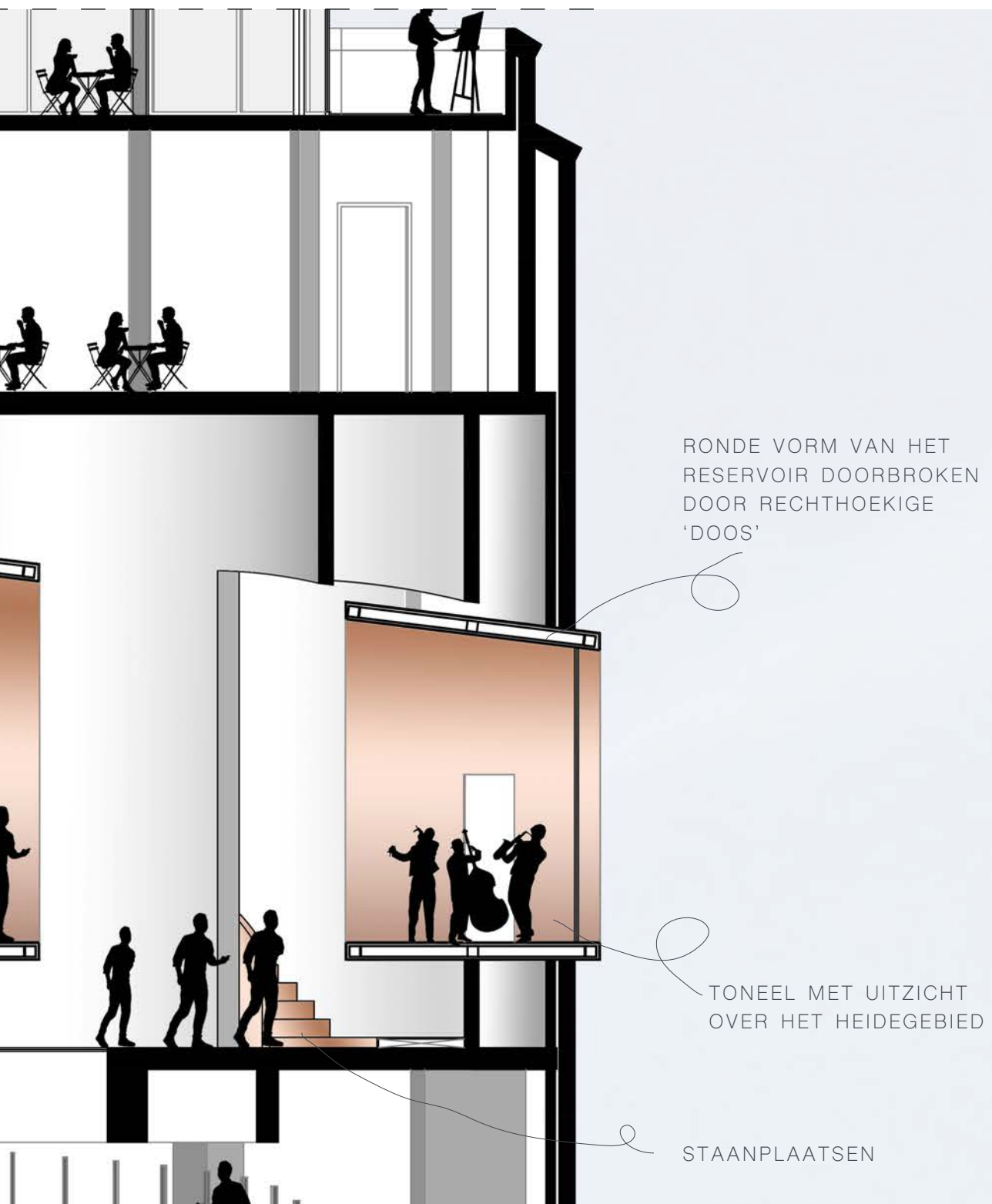

Verhogen om bestaande
vorm te benadrukken,
tussenruimte dient als
staplaats waar de
zitplaats overheen kijkt.

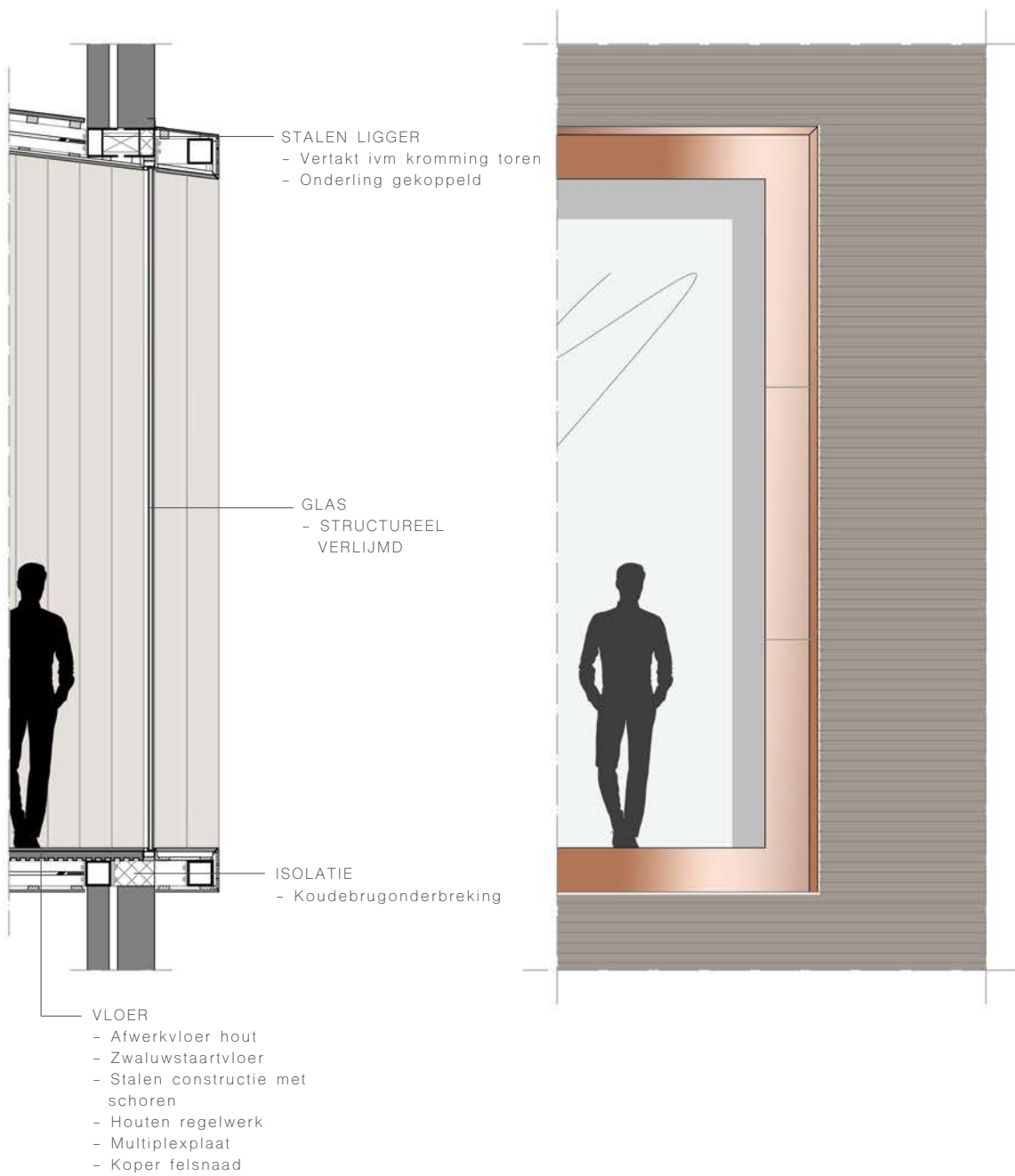
TONEEL MET UITZICHT
OVER HET HEIDEGEBIED

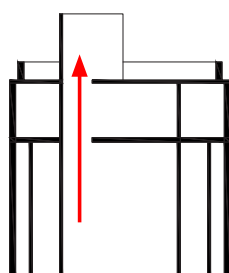
ONTWERP - watertoren *dak*

Een van de vereisten van de prijsvraag van Hamdorff was dat het dak dienst zou doen als uitkijkpunt voor de bewoners uit de omgeving. Omdat het gebouw vandaag de dag leeg staat is dat niet meer mogelijk

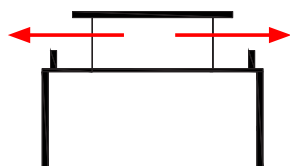
Voor het ontwerp is het zeer belangrijk dat zo'n unieke plek wordt teruggegeven aan de mensen uit de omgeving. Het weidse uitzicht is fenomenaal. Om die reden is er in het ontwerp ook voor gekozen om het dak weer toegankelijk te maken voor het publiek. Dit keer niet alleen als uitkijkpunt maar ook als plek waar men langer kan verblijven of waar de AIR een zijn professie kan uitoefenen.

Om dat te bereiken is er een dakhuis toegevoegd, een plek waar men droog kan verblijven. De vormgeving van het dakhuis is een gevolg van ondergelegen ruimten. De betonnen reservoirwand samen met een koperen wand geven orientatie aan het geheel, de rest wordt ingevuld met glas tbv het uitzicht.

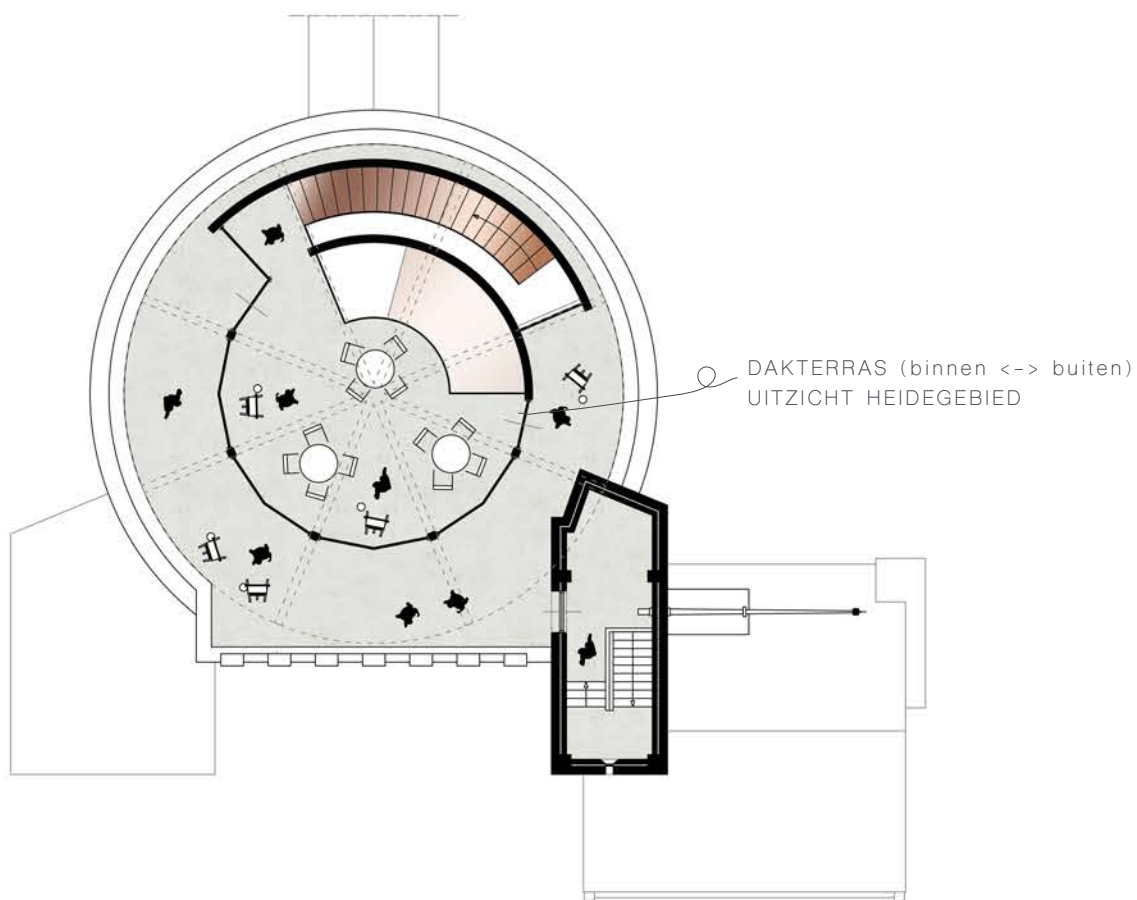
Naast het weidse uitzicht op de omgeving heb je vanaf het dak ook direct zicht op het ensemble. Om die reden is ervoor gekozen om de daken van de nieuwe gebouwen te voorzien van vegetatie. De nieuwe gebouwen zullen daardoor opgaan in het landschap en blijft de oorspronkelijke structuur goed leesbaar.

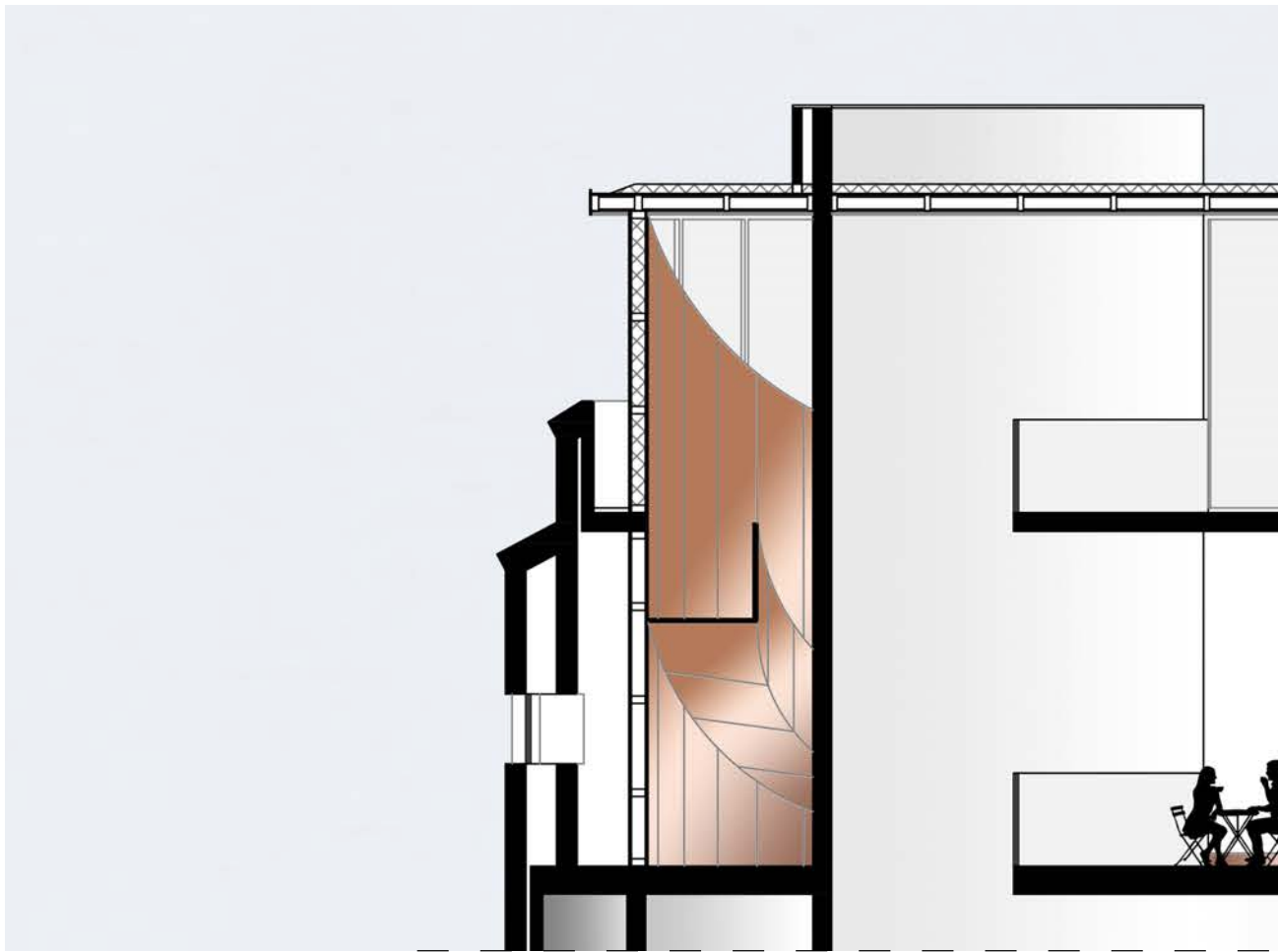

Cilinder doortrekken
om de ruimten verticaal
te verbinden

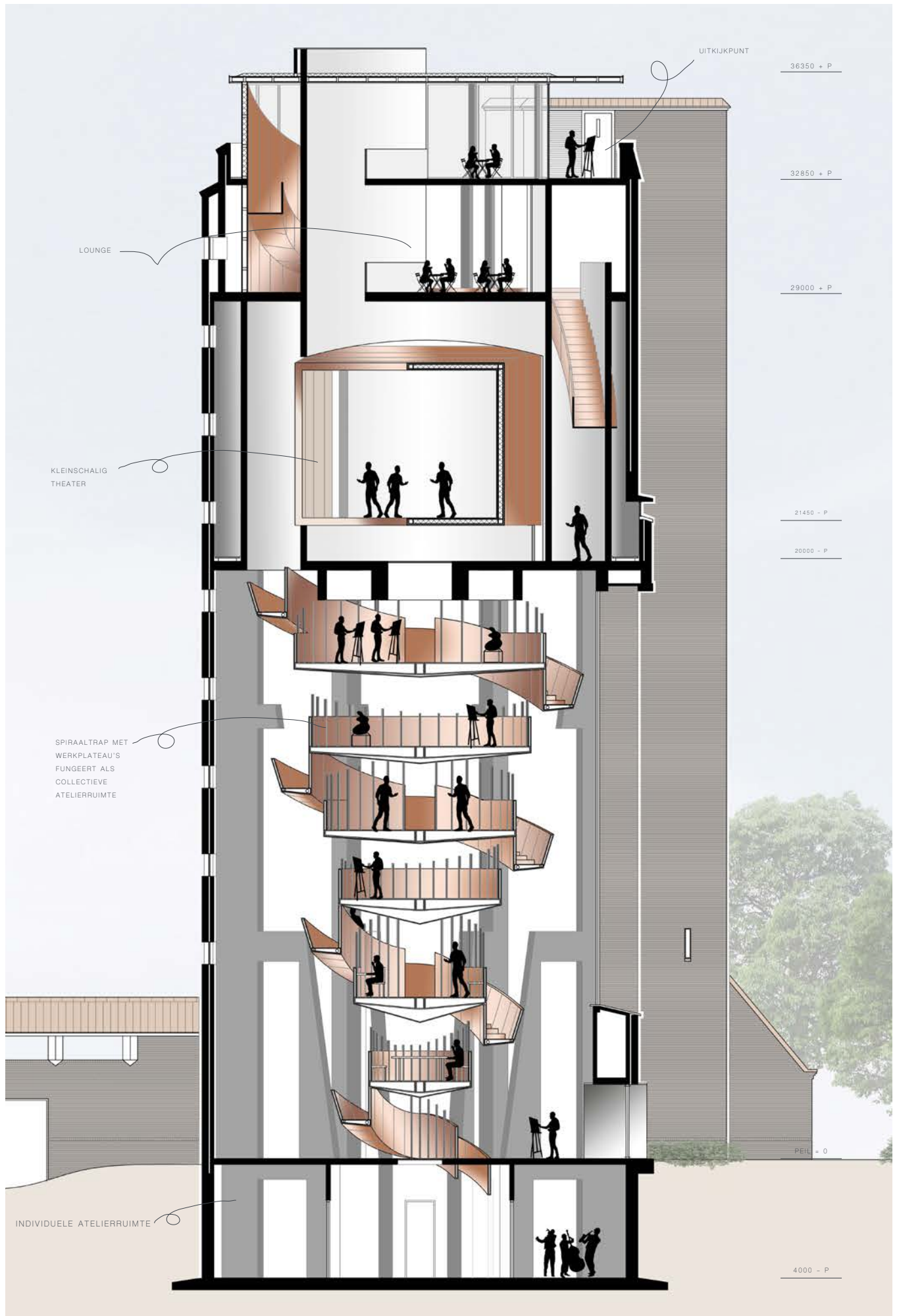

(On)overdekt
uitkijkpunt

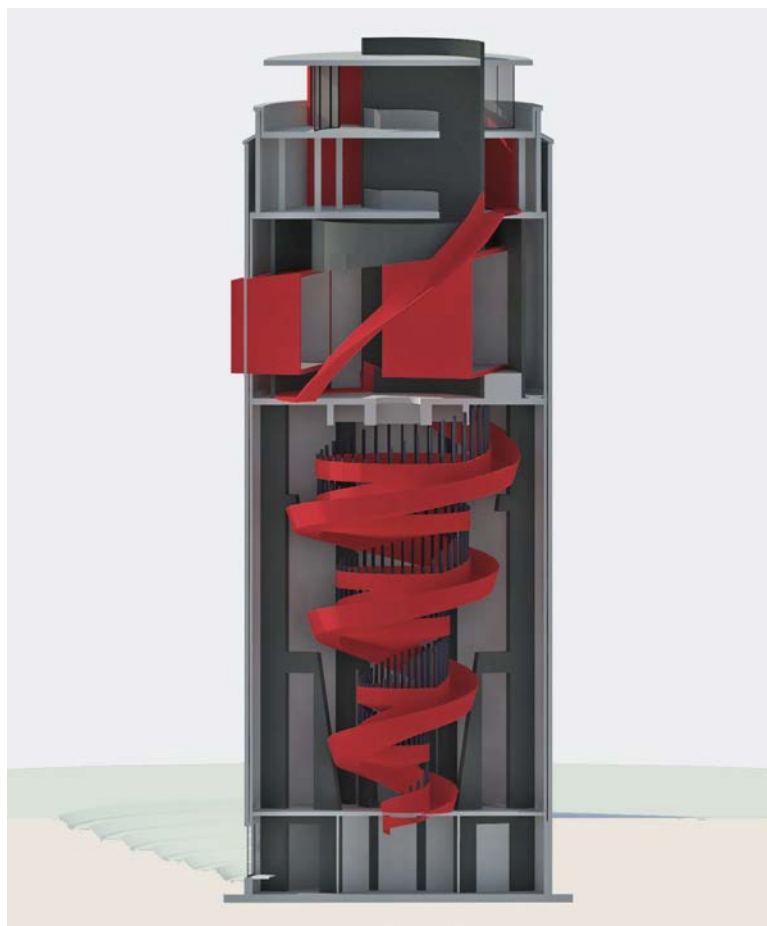
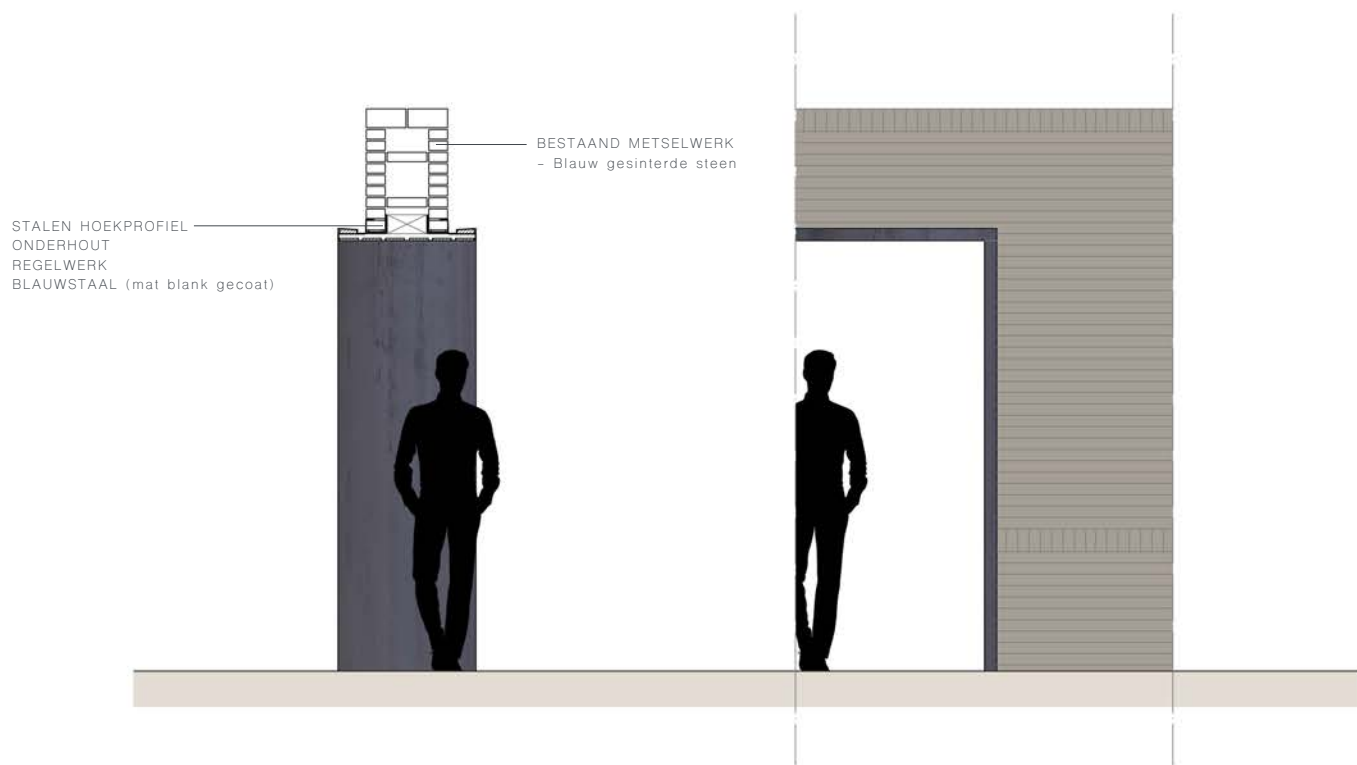

ONTWERP - De Broedtoren

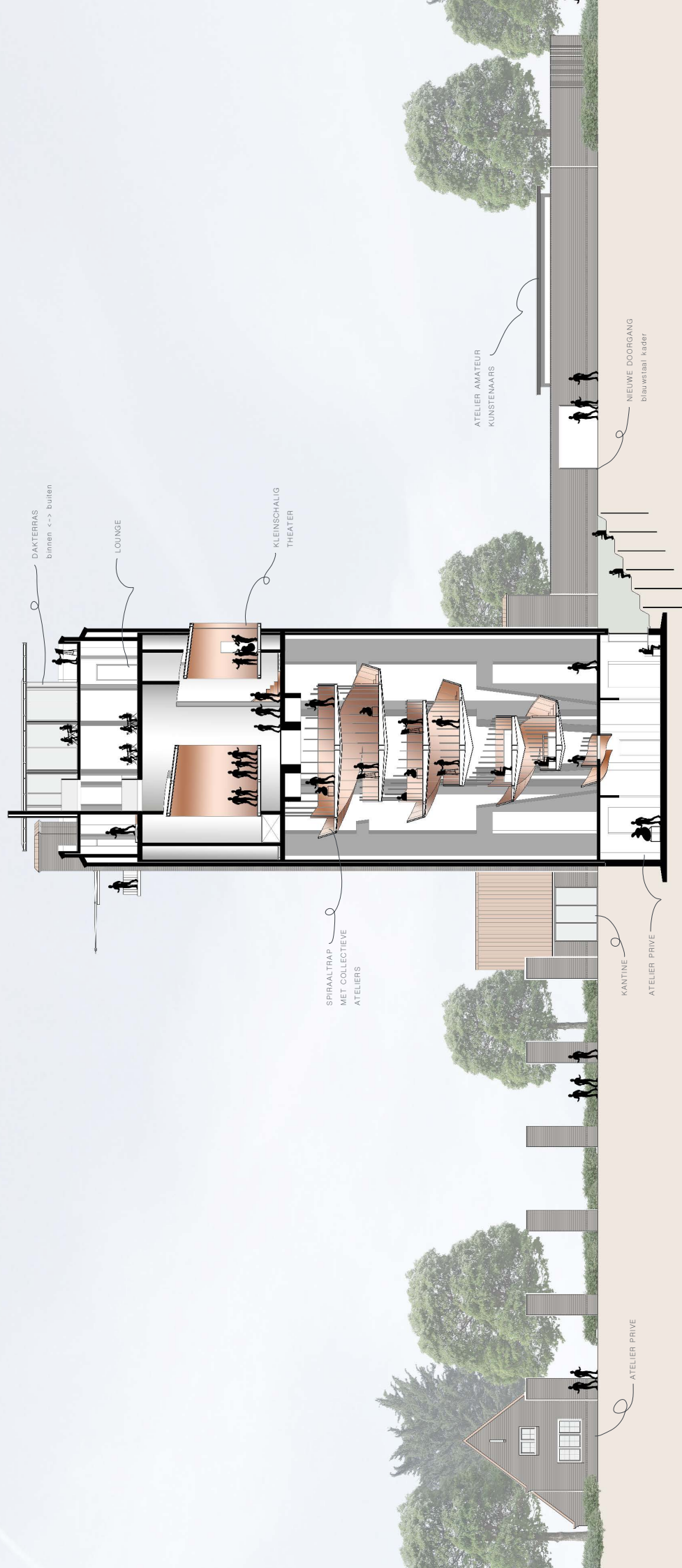
De Broedtoren wordt gevormd door vier verschillende zones, elk met hun eigen karakter die plaats bieden aan afzonderlijke functies waar de artists in residence hun professie kunnen uitvoeren.

Het toegevoegde ontwerp is niet meer dan een versterking van de bestaande ruimtelijke kwaliteiten. Het ontwerp kan gezien worden als een rode draad door de toren, een heuze trap van onder tot boven waaraan diverse functies zijn gekoppeld.

Om naast de trap als verbindend element de connectie tussen de vier zones zoveel mogelijk te versterken zijn er tevens diverse sparingen in de vloervelden aangebracht, waardoor de toren als een geheel gaat werken.

De toevoeging loopt als een 'rode draad' door de watertoren en is volledig met elkaar verbonden

ONTWERP - Materialisatie

TOT SLOT

De Broedtoren, een culturele hotspot als plek voor verschillende gebruikers. Van professioneel kunstenaar tot amateur, van bezoeker tot passant. De dynamiek tussen de verschillende gebruikers zorgt voor een interessante interactie en een diversiteit aan gebruik van de hotspot.

Dit project is voor mij het resultaat van een persoonlijke zoektocht hoe om te gaan met monumentale leegstand. In de benadering heb ik getracht uit te gaan van de ruimtelijke kwaliteit van het bestaande bouwwerk om een nieuwe functie daarbij te laten aansluiten. In het eindresultaat is het monument met zijn waarden nog steeds goed leesbaar terwijl zijn nieuwe functie daar geen hinder van ondervindt maar het elkaar juist versterkt.

Met grote dank aan:

Mentor:

Bart Bulter

Commissieleden:

Thomas Dieben

Marieke Timmermans

Toegevoegde commissieleden:

Jeroen van Mechelen

Jolijn Valk

Overige:

PWN

Goois Natuurreservaat

Kabaz (werkgever)

Familie en vrienden

Laurence de Kort

100618585

Jachtsloot 91

4273 XE Hank

+31 6 51 47 63 60

laurencedekort@gmail.com

Academie van Bouwkunst

Master Architectuur

Waterlooplein 211-213

1011 PG Amsterdam